

МБАНОВАЧ

mbavac — Školski list osnovne škole Manuš — Broj 6 — Godina 2013. / 2014.

Tema broja:
**Manuški
projekti**

ДБНОВАЧ

школовски лист

Kravata:
Najljepša priča o Hrvatskoj

Glagoljica:
Od starog pisma do novog prijateljstva

SADRŽAJ

- 3 Uvodna riječ
- 4 Školska zbivanja
- 10 Izvan učionice
- 11 Dobro je činiti dobro
- 14 Ekologija
- 15 Suradnja s roditeljima
- 18 Razgovori: Darijan Gudelj, Dubravko Jelačić Bužimski
- 24 Tema broja: MANUŠKI PROJEKTI
- 33 Natjecanja
- 35 Ekskurzija: Zagreb – Hrvatsko zagorje
- 38 Na praznicima
- 40 Razglednice: Rim i Beč
- 43 Novi naslovi u školskoj knjižnici
- 44 Vremenplov: Dama sa svjetiljkom
- 45 Neobična stvorenenja
- 47 Istražili smo: Gradišćanski Hrvati
- 48 Zanimljivosti: Od kakaovca do čokolade
- 49 Idoli: Ross Lynch i Nicki Minaj
- 50 Filmovi koji su nas oduševili
- 52 Mravac poliglot
- 56 Zabavni kutak
- 59 Impressum

+

Zdenac, literarno-likovni podlistak

Dragi Mravcoljupci!

Odbrojavajući zadnje školske dane slatko sna-treći o plaži i ljenčarenju, bacimo li pogled una-trag zdušno možemo zaključiti: Ovo je bila do-bra godina!

Mjeseci truda i rada urodili su plodom. Naš Mrvac bio je počašćen Državnim natjecanjem u Primoštenu, a ponosno ga je predstavila sedma-sica Matea Gazibara.

Stekli smo poticaj i ohrabrenje za buduće Mravce koje ćemo se truditi učiniti još boljima i zanimljivijima.

Ovaj broj Mravca donosi vam brojna školska događanja, predstavlja nove projekte kojima se svi veselimo, ukazuje na humanitarna djelova-nja naših učenika i djelatnika, predstavlja vam one najbolje...

Uredništvo Mravca svima želi uspješan kraj školske godine i bezbrižno ljeto!

Ivana Dadić

Dragi moji mali i veliki Manušani!

Lipanj ne donosi samo kraj školske godine i poče-tak ljeta, već i novi broj Mravca 6. po redu. Mrvac predstavlja ogledalo naše škole jer se u njemu ogle-daju naši uspjesi, rad i sve naše aktivnosti. Silno sam ponosna na događaje u školi, a posebno na izuzetne uspjehe naših učenika na natjecanjima.

Zahvaljujem svima koji su svojim radom dopri-nijeli da naš list ugleda svjetlo dana i ovaj put.

Jedna stara poslovica kaže: "Jedini način da imaš prijatelje je biti prijatelj." Budimo prijatelji jedni drugima, širimo pozitivne misli i veselimo se svakom danu. U tom pozitivnom ozračju želim da se svi dobro odmorimo, napunimo baterije, pri-premimo za jesen i početak nove školske godine.

Vaša ravnateljica

DAN KRAVATE

Dana 18.10.2013. u našoj se školi na simboličan način obilježio Dan kravate.

Toga dana svi učenici i djelatnici naše škole morali su nositi kravate.

Dan kravata obilježili smo zbog toga što je kravata hrvatski izum i simbol Hrvatske.

Obilježavanje Dana kravate pokrenula je Academia Cravatica, a 2008. godine hrvatski sabor prihvatio je odluku o obilježavanju Dana kravate.

Na toj svečanosti sudjelovali su svi djelatnici i učenici naše škole.

Svi učenici imali su jako pozitivne dojmove.

Taj događaj zapečatili smo spuštanjem kravate niz pročelje naše škole. Cijelu svečanost pratila je glazba.

Neki učenici naše škole uz glazbu su otpjevali hrvatsku himnu i pjesmu klape Intrade.

U 10h i 45min svi učenici i djelatnici izašli su ispred škole gdje smo željno iščekivali trenutak kada će kravata ukrasiti našu kamenu ljepotici.

Kada je ta mala ceremonija završila, svi smo se tužno vratili u naše učionice.

Nije nam ništa drugo preostalo nego čekati dan kada će se kravata opet vratiti na pročelje naše kamene ljepotine.

Karla Leontić & Lea Talia Meić 5.b

*Učenici škole spuštaju kravatu
niz pročelje škole*

PRIČIGIN

27. ožujka 2014. u našem Manuškom tinelu, održan je šesti Pričigin s temom Kako su se baba i dida kortedavalili Štiorije o kortedavanju naših starih pričala su nam dica: Luka Bajto 2. b, Nora Kuzmanić 1.a, Maja Ćosić 8.a, Ante Duplančić 5.c, Tina Krstulović 5.c, Nika Tokić 5.c i Noa Davitkovski 5.c.

Kako ćete natirat dicu da čitaju i pričaju, ako ne da im spomenete jubav? Ali kako su se u stara vrimena judi kortedavalili to smo saznali od naših starih. Naša su dica pitala svoje didove i babe, none i nonice da im oni sve to lipo ispripovidaju, a oni su to jedva dočekali. Tako su nastale zanimljive i smišne štiorije o jubavi i kortedavanju u stara vrimena.

Saznali smo od našega Ante kako je to bilo u Duplančića dvorima i na spliskin balima. Tina

Pričiginaši

je ispripovidila da joj je nona glancala šijole po Pjaci i Rivi, a Nika da prin nisi moga ni pogledat divojku, a da joj poslin tega ne greš u matere i oca na pitanje. Sa se vi sikuro pitate ča je to pitanje? To van je kad idete isprosit divojku. Noa

je ispripovidi štioriju s otoka Fora iz jednega smišnega mala mista, Vrbovska, odakle je njegova nona Anita. On van je ove godine čak uša meju najboje štiorije na Gradskon diđjen Pričiginu di je pobr veliki pljesak o publike.

Mali Luka iz 2.c, lipo se obuka, nagelira kosu i ispripovidi štioriju o didi koji je bi veliki farabut i u babu se intrigava i čini joj dišpete, ma ga je ona na kraju smotala.

Osmašica Maja, ispripovidi la je o gradišćanskoj Hrvatici,

Jasna Utrobičić Malec

Školska zbivanja

Niko Anzulović Mirošević

babi Rezi koja je za mladosti živila u Beču, a sve na starohrvatskom jeziku gradićanskih Hrvata.

Ko oče čut more ovde:

<http://youtu.be/2A-YsgCnmLk>

Muška klapa iz 5.c pivala je serenadu ka ča se pivalo ispod balatura.

Domagoj Silobrčić, lipo je otpiva Arsenovu pismu Dida moj pa se puno očiju zacaklilo: <http://youtu.be/kNb0xKpeETg>

Njegova nonica, naša posebna gošća, glumica, gospoja Jasna Malec Utrobičić, ispričala nan je o svojoj prvoj jubavi, ali na zagrebački način. Nećete virovat, srela ga je poslin četrdeset godin i ni joj se čini tako zgodan ka pri.

Niko Anzulović Mirošević posta je pravi špiker brez koga se ne može zamisliti ni jedno školsko događanje. Po skuli se priča da su neke školske šinjorine već bacile oko na nj.

Cili program, pratili su naši mužikanti na violini, gitari i kahuni (to van je ka neki bubanj). Na njiman su svirali Domagojev otac Toni Silobrčić i njegovi prijateji Stipe Bulić i Gran Šegvić.

Pričigin su pomno slušali noni i none, roditelji, prijateji, naši profesori, ravnateljica i naša dica, a onon starijen auditoriju i suze su potekle na oči.

Fala svoj našoj dici, svim gostima mlajima i starijima, a posebno meštovicama Ladi Režić, Miri Giljnović, Jasminku Jozipović, Renati Širović i Vesni Sopti jer se brez nji ne bi uspeli ovako lipo nasmijat i zapivat.

Na kraju se sve začinilo pismom Da mi je s tobom proći Mare, ča se more lipo vidit i čut na: <http://youtu.be/DbYhz8b89sc>

Katarina Škiljo

Mužikanti

PROMOCIJE UČITELJA

Profesorica hrvatskog jezika Tamara Domić s ravnateljicom Maritom Guć

Defektologinja Katica Dumanić

Učiteljica Jelica Balić

Ove školske godine u učitelja mentora promovirane su po prvi put Tamara Domić, profesorica hrvatskog jezika i književnosti i Katica Dumanić, defektologinja. Po drugi put promovirana je Jelica Balić, učiteljica razredne nastave.

Čestitamo!

MNOGOKUTI I BOŽIĆ

Krajem prvog polugodišta učenici 8. c razreda osmislili su radionicu na temu „Mnogokuti i Božić“ kako bi opušteno i veselo proveli dane uoči Božića.

Svi su prionuli na posao, donijeli potreban materijal: ukrašne vrpce, stiropor, drvene daske, čavliće, škare... Bilo je izuzetno zanimljivo i dinamično. Timskim radom došli smo do veselih radova, s možda malo previše umjetničke slobode.

Naime, neki su odstupili od zadanog cilja, no pokazali su kreativnost.

U svakom slučaju, zabavili smo se, snimili fotografije, napravili malu izložbu, a cijeli proces

Mnogokuti Božić

nastajanja radova, zahvaljujući tehnicu, pogledali smo na projektorskom platnu.

Lahorka Havranek Bijuković

MANUŠKA ŠKRINJICA

U njoj se čuva blago, u njoj se čuvala dota, pisma, dokumenti i razni vrijedni predmeti. Ona čuva iznimne vrijednosti i skriva velike tajne. Mnogi su ljudi u prošlosti čak i ginuli da bi se dokopali takvoga blaga. O njoj su napisane brojne priče i snimljeni filmovi. Naša škola također čuva velika blaga. Najveća blaga su ljudi, mali i stariji, oni koji u njoj žive, koji su živjeli, ali i oni novi koji će nam doći. Manuška škrinjica čuvat će opipljivo blago naše škole: priznanja, nagrade, najbolje likovne i literarne radove, diplome i dokaze o mnogim postignućima. Izrađuju je učenici naše škole, uz vodstvo knjižničarke Katarine Škiljo i assistenciju Tine Rade.

4. veljače, učenici četvrtih i šestih razreda posjetili su Etnografski muzej. Pogledali su cijelokupni postav muzeja, a posebnu pozornost posvetili škrinjici. Sudjelovali su na radionici Nonina škrinja. Uživali su izradivati i ukrašavati škrinjice od kartonskih kutija koje su bile vrlo kreativno i pažljivo oslikane. Djeci je to bio poticaj za izradu velike Manuške škrinjice u kojoj će se čuvati vrijedne stvari naše škole.

Škrinjicu koju je trebalo tek urediti i osmislići, poklonila sam ja, knjižničarka, jer veću će vrijednost dobiti u školi nego u mom podrumu.

U izradi naše škrinjice brzo su pritekli u pomoć i djeca iz 2.c koji su se odmah bacili na posao. Kako će škrinjica na kraju izgledati, sada možete zamišljati, a saznat ćete u idućem broju Mravca.

Katarina Škiljo

*Na slikama:
izrada Manuške škrinjice*

VEČER MATEMATIKE

Pod pokroviteljstvom Hrvatskog matematičkog društva i Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta 5.12. 2014. održana je Večer matematike u Osnovnoj školi Manuš.

Večer matematike namijenjena je prvenstveno učenicima, ali i njihovim roditeljima. Cilj Večeri matematike je približiti ljepote matematičkih sadržaja i potvrditi da matematika može biti i više nego zabavna. Niz prigodnih matematičkih radionica započeo je u 18 sati, a sudjelovalo je 260 učenika i njihovih roditelja te učiteljica.

Sudjelovalo je 74 učenika i roditelja 5. i 7. razreda te nevjerojatnih 176 učenika i roditelja od

2. do 4. razreda. Radionice su održane pod budnim okom učiteljica razredne nastave Jasminke Jozipović, Dijane Budimir, Jelene Bilandžić, Jelice Balić, Smiljane Lešić, Antonije Markić, Renate Širović, Tine Dadić-Tomić i Ilijane Dominović te učiteljice matematike Lahorke Havranek Bijuković.

Večer matematike nalikuje matematičkom sajmu jer su sudionici podijeljeni u tzv. radne centre (stanice). Učenici i roditelji sami odabiru interaktivnu radionicu i aktivnosti u kojima će sudjelovati. Na svakoj stanicici nalaze se detaljne upute o aktivnostima, a „dežurni matematičar“ pomaže im u slučaju nedoumica. Ovi navodnici namijenjeni su 5. i 7. razredima gdje su voditelji radnih stanica bili učenici s dodatne nastave matematike, posebno pripremljeni za te aktivnosti.

Na kraju Večeri matematike, učenici i roditelji iskazali su iznimno zadovoljstvo ovim oblikom druženja jer potiče interakciju i pomaže u razumijevanju međusobnih potreba i izazova.

I roditelji su pomagali

Vrijedne sedmašice

Leon i Duje

Lahorka Havranek Bijuković

Uvijek vesele Dijana i Jelena

Učiteljica Lahorka s petašima

Zabavljamо se i učimo

RAZLIČITI, ALI POVEZANI NA PUTU LJUBAVI

Tijekom ove školske godine učenici koji polaze satove vjeroučiteljice Branke Mlinar posjetili su razne vjerske zajednice na području grada Splita.

Ljudska je zajednica sastavljena od različitih religija, različitih jezika i naroda. Različitim imenima zovemo Boga, na različite mu se načine klanjam, ali u tome i jest bogatstvo i budućnost ljudske zajednice. Ljepota je u različitosti, u međusobnom poštovanju, prihvaćanju, dijalogu i priateljstvu, u ljubavi prema Bogu koji ljubi svakoga čovjeka i čija se dobrota proteže na sve ljude. Danas u svijetu postoje različite religije. Većinu čine monoteističke religije. Kršćanstvo je najbrojnija religija na svijetu. Ima i onih koji ne vjeruju. Prema pripadnicima drugih religija uvijek se treba odnositi s iskrenim poštovanjem i na taj način promatrati i prihvaćati načine njihova vjerovanja, djelovanja i religioznog života, odnosno postupati onako kako bismo očekivali da se prema nama postupa.

7.a u adventističkoj crkvi

Iskrena i istinska vjera u Boga ujedinjuje nas i upućuje na put ljubavi, tolerancije, povezanih, prijateljstva, dijaloga jer Bog nas je stvorio za ljubav i dobro. Ljubav je svjetionik koji svjetli u njedrima svijeta kako bi on postao bolji i ljepši za sve nas.

Branka Mlinar

4.c u židovskoj sinagogi

U muslimanskoj vjerskoj zajednici

POSJET GRADSKOJ KNJIŽNICI MARKA MARULIĆA

4. i 10. listopada 2013. učenici svih trećih razreda pod vodstvom knjižničarke Katarine Škiljo i u pratnji svojih učiteljica bili su u posjetu Gradskoj knjižnici Marka Marulića.

Srdačno ih je dočekala mlada knjižničarka i provela kroz knjižnicu. Upoznali su cijeli prostor te usluge koje knjižnica pruža: razne radionice i tečajeve za sve uzraste. Zanimljivo je bilo vidjeti Odjel za djecu i mlade, Odjel multimedije, Odjel periodike, Odjel za odrasle, Izložbeni prostor te Zavičajnu zbirku Spalatina. Pri ovom skupnom posjetu mnoga su se djeca učlanila i tako stvorila mogućnost širenja znanja u prikupljanju novih informacija.

Katarina Škiljo

Posjet knjižnici

VEČERA ZA BESKUĆNIKE

Prihvatište za beskućnike

Ispred ulaza sa štićenicima prihvatišta

Učenice sa č.s. Dominikom

Humanitarna akcija O la la 365 večera za beskućnike već se drugu godinu održava u našem gradu, a ove godine pridružila joj se, dakako, i naša škola.

Ideja ove humanitarne akcije je da se ljudi dobre volje uključe i tijekom godine rezerviraju jedan termin i skuhaju 20 topnih obroka

za korisnike prihvatišta za beskućnike udruge MOST.

Naše kuharice spremile su večeru od predjela i glavnog jela do deserta i pića.

Manuški humanitarci posjetili su udrugu i dopremili hranu zahvalnim ljudima.

DOBROTA U DARIVANJU STVARA LJUBAV

Želeći dati svoj doprinos u pomoći potrebitima, želeći iskazati poštovanje, senzibilitet, brigu i ljubav prema bližnjima, vrijedne ruke učenika, roditelja i djelatnika naše škole prikupljale su pomoć u hrani, odjeći, toplim pokrivačima, higijenskim i ostalim potrepštinama.

Dobro srce može učiniti puno! Humanitarni tim OŠ Manuš bio je vrlo aktivan te smo u pred-blagdanskom raspoloženju 17. prosinca 2013. baš na 77. rođendan pape Franje, zajedno s učenicima IV.c razreda posjetili štićenike Udruge MoSt i Caritas Splitsko-makarske nadbiskupije kojima smo tom prigodom donijeli prikupljene darove. Osmijesi na njihovim licima i čvrsti stisak ruke govorili su više od riječi. Darivali smo i radovali se u darivanju ispunjeni toplinom i snagom ljudi bavi koja je rasla u našim srcima.

Posjet štićenicima Udruge MOST i Caritas

Dobro je činiti dobro jer dobrota u darivanju stvara ljubav, a ljubav kao najljepši Božji dar uvek nas iznova pokreće na novo darivanje.

Branka Mlinar

Štićenici Udruge MOST i Caritas

MEĐUNARODNI DAN STARIJIH OSOBA

Međunarodni dan starijih osoba proglašila je Glavna skupština UN-a 14. prosinca 1990. kako bi se naglasila važnost osiguranja životne sredine koja se može prilagoditi potrebama i sposobnostima stanovnika treće životne dobi. Neophodno je osigurati životni okoliš koji se može prilagoditi kako zdravstvenim tako i socijalnim potrebama i funkcionalnoj sposobnosti starijih osoba. Međunarodni dan starijih osoba održava se od 1991. i to svake godine 1. listopada.

OŠ Manuš tradicionalno obilježava taj dan posjetom Domu za starije i nemoćne osobe Lovret koji se nalazi u Splitu, Starčevićeva 19.

U posjet Lovretu ove godine otišli su učenici 6., 7. i 8. razreda zajedno sa Humanitarnim timom OŠ Manuš, pod vodstvom defektologinje Katice Dumanić, vjeroučiteljica Anite Lukšić Nimac, s. Nediljke Čotić i pripravnice Branke Mlinar.

Zajedno sa štićenicima slavili smo sv. misu koju je predvodio fra Stipica Grgat u domskoj kapelici. Učenici su zatim priredili prigodni program, čitajući okupljenima svoje literarne i poetske radove, družeći se uz pjesmu, glazbu, molitvu i ugodne razgovore. Neke od tih trenutaka zabilježila sam svojim fotoaparatom.

Lijepo je bilo vidjeti ozarena lica štićenika, iščitati radost u njihovim pogledima, jer su i ovom prilikom, a to su nam i rekli, zahvaljujući učenicima naše škole, na krilima razigrane i raspjevane mladosti bar na trenutak odletjeli u svoje mladenaštvo i dosanjali sretne snove.

Djelatna ljubav uvijek rada obilatim plodovima!

Branka Mlinar

Humanitarni tim ispred kapelice Doma za starije i nemoćne osobe Lovret

EKO DANI

Učenici 6.b razreda na natjecanju „Prije i poslje – učenici za Dan planeta Zemlje 2014.“

22. travnja ove godine po 44. put obilježen je Dan planeta Zemlje u više od 175 država svijeta s namjerom jačanja svijesti i poštovanja prirodnog okoliša. Taj dan je i prigoda za vrednovanje svega što smo učinili i što još trebamo i možemo učiniti kako bismo očuvali naš planet.

U suradnji s Udrugom Sunce (udruga za prirodu, okoliš i održivi razvoj) i Čistoćom d.o.o. Split i naša je škola sudjelovala u natjecanju „Prije i poslje – učenici za Dan planeta Zemlje 2014.“ s ciljem poticanja svijesti o problemu otpada u okolišu te promocije odgovornog postupanja s otpadom na principu: Smanji, recikliraj i ponovno koristi!

S učenicima 6.b razreda izradila sam sliku koristeći stare reciklirane majice, stare letve i mrežaste vreće za krumpire. Učenici su naučili kako odbačene i stare stvari možemo reciklirati tako da ih nećemo tretirati kao otpad već kao vrijedne sirovine koje možemo ponovno iskoristiti i pritom se kreativno izraziti i zabaviti. Na taj način možemo štedjeti prirodne resurse, napraviti nešto novo i korisno te čuvati naš planet.

Za svoj rad, učenici su nagrađeni godišnjom pretplatom na časopis National Geographic Hrvatska.

Ivana Vlastelica

Što znači biti liječnik ili vatrogasac to znamo, ali što znači biti fotoreporter i filmski arhivar nije nam poznato. Zato su nam svoja zanimanja predstavili g. Matko Biljak (Bartulov tata) i gđa. Vendi Ganza Marušić (Ivanova mama) :D

TKO NEMA STRAHA, GINE

Fotoreporter Matko Biljak

Gospodin Matko Biljak počeo je raditi za Slobodnu Dalmaciju davne 1986., a radio je i za novinarsku agenciju Reuters kao urednik fotografija. Za vrijeme Domovinskog rata triput je bio zarobljen, prošao je bojišnice od Dubrovnika i Vukovara do Bosne i Hercegovine.

Ratno reporterstvo opasan je posao. Prisjetio se tako 1. listopada 1991. kada je s kolegom kroz kukuruzište ušao u opkoljeni Vukovar. Bili su zadnji novinari s hrvatske strane kojima je to uspjelo.

G. Biljak pred 8.c i 6.c

M.Biljak: Siniša Glavašević

M. Biljak: Ratni Dubrovnik (gore) Hrabro pred tenkom (dolje)

Kaže da je mogao otići iz Vukovara, ali nije htio. On i kolega nisu se imali čime braniti, došli su naoružani samo fotoaparatom, blokom papiра i olovkom. Upoznao je Sinišu Glavaševića, a s Gordanom Ledererom bio je kad je poginuo.

Prisjetio se i ljeta 1990. kada je otisao pred Knin slikati barikade, balvan revoluciju. Bio je pretučen te mu je oduzeta oprema. U smrtnoj opasnosti našao se i pri povratku iz Hrvatske Kostajnice kada su ih srpske paravojne snage zarobile... Priznaje da ga je uvijek bilo strah jer tko nema straha, gine.

Učenicima je g. Biljak pokazao svoje brojne fotografije koje donosimo u prilogu te im je objasnio kako one nastaju. Saznali smo

Tata i sin - g. Matko Biljak i njegov Bartul

mnogo i o dvjestogodišnjoj povijesti fotografije i fotoaparata.

Ivana Dadić

PROŠLOST U POKRETU

Filmska arhivistica Vendi Ganza Marušić

U studenom smo posjetili Državni arhiv grada Splita koji čuva neprocjenjivo bogatstvo naše prošlosti. Gđa. Marušić nam je pokazala svoje radno mjesto - filmsku zbirku u kojoj se čuvaju značajna djela hrvatske kinematografije od Karamanovih filmova iz 1910. i 1911. do avangardnih djela Splitske filmske škole te filmska dokumentacija o kulturnom, športskom i gospodarskome razvoju Dalmacije. Zbirci pripada 11 cijelovečernjih igralih filmova, oko 150 kratkometražnih filmova te filmska dokumentacija. Evo što smo naučili:

Povijest filma

Prva filmska projekcija filma braće Lumiere održana je u Parizu 1895.g. što označava početak kinematografskog medija. Prikazan je njihov film "Izlazak radnika iz tvornice" koji se sastojao od 10 kratkih filmova u trajanju od 1 minute. Prvi zvučni film Pjevač jazz-a prikazan je 1927.g., a prvi film u boji Becky Shark prikazan je 1935.g.

Da bi se film sačuvao što duže potrebno je da prostorija u kojoj je smješten bude u određenim

Igra pred Državnim arhivom na Gripama

klimatskim uvjetima. Vrlo je važno da su temperatura i vlaga što niže te da nema direktnog sunca a najgore za samu filmsku podlogu su oscilacije u temperaturi ili vlazi.

Par primjera trajnosti filmske vrpce obzirom na uvjete u kojima se čuvaju:

- » na 2°C i 30% vlage trajnost filmske vrpce može biti i više od 900 godina
- » na 10°C i 35% vlage trajnost filmske vrpce može biti i više od 300 godina
- » na 21°C i 90% vlage trajnost filmske vrpce je oko 17 godina

Usporedimo kakva je trajnost očuvanja podataka na drugim medijima:

- » VHS – vijek trajanja 15 godina
- » CD i DVD – vijek trajanja samo 5 godina (jako su nestabilan medij i treba ih čuvati na 18°C i 50% vlage)

Film u Splitu

U Splitu je 1907.g. Josip Bepo Karaman otvorio prvi stalni kinematograf pod nazivom Grand Phono Biograph (kasnije je mijenjao imena: Jadran, Mosor, Balkan i danas Karaman), a također je bio i pravi filmski pionir jer je 1910.g. kupio kameru te postao pravi filmaš – sam je producirao i snimao filmove koje je kasnije prikazivao u svom kinematografu. Važno je napomenuti da je on prvi hrvatski snimatelj uopće. Pretpostavlja se da je snimio više filmova koji, nažalost, nisu svi sačuvani, nego se danas čuvaju samo tri njegova filma: Sokolski slet u Splitu (1910.g.), Procesija Sv. Duje i Sprovod gradonačelnika Vicka Mihaljevića (1911.g.).

Što se tiče filma u Splitu važno je spomenuti da je Kino klub Split osnovan 1952.g. i u njemu amaterski već godinama djeluju generacije i generacije uvaženih filmaša. Ako je netko zainteresiran za film i sve u vezi filma, može se upisati u filmski školu koju Kino klub Split organizira u svojim prostorijama (drugi kat Doma mlađih u Splitu) svake godine s brojnim zanimljivim predavanjima i predavačima.

Zbog prikupljanja, zaštite i čuvanja filmskoga gradiva 1979.g. u Zagrebu je osnovan nacionalni filmski arhiv pod nazivom Hrvatska kinoteka, a 2000.g. pri Državnom arhivu u Splitu (Tvrđava

Tončica i filmske vrpce

Povijest filma, Montažni stol

Gripe – Glagoljaška 18) osnovan je Odjel filmske zbirke koji prikuplja svo filmsko gradivo, a od nedavno i svo nekonvencionalno gradivo (audio i video kazete, magnetofonske vrpce, gramofonske ploče, mikrofilmove... i ostalu opremu: kamere, projektoare, gramofone...).

DARIJAN GUDELJ

Razgovarali smo s manuškim genijalcem Darijanom Gudeljom, učenikom šestog razreda naše škole i dvostrukim državnim prvakom u matematici. Da mu je najdraži predmet u školi matematika, nije nas puno začudilo, ali da voli nogomet i sir, to nismo znali :D

Koliko vremena proveđeš vježbajući matematiku?

Sada kada nema više natjecanja, ne vježbam matematiku, jedino rješavam domaći rad. Prije natjecanja vježbao sam i po dva sata na dan.

Je li za tvoj uspjeh bio presudan talent ili trud?

Za moj je uspjeh, naravno, bio važan talent, ali velikim dijelom i moj trud. Tako sam za državno natjecanje riješio preko 100 zadataka i proučio oko dvije i pol knjige.

Kako se osjećaš kao državni prvak, najbolji u matematici dvije godine zaredom?

Kao dvostruki državni prvak osjećam se jako sretno jer znam da pobjeda prošle godine nije bila na sreću.

Koje školske predmete voliš osim matematike?

Osim matematike volim fiziku i informatiku.

Što radiš u slobodno vrijeme? Imaš li kakav hobi?

Zapravo imam par hobija. Volim robotiku te idem na radionice robotike, hobi su mi i izviđači na koje idem već treću godinu, a volim slagati i Rubikovu kocku.

Kojim bi se zanimanjem volio baviti kad odrasteš?

Nisam se još odlučio, dvoumim se između fizičara i inženjera elektrotehnike.

Darijan Gudelj

Koje ti je matematičko područje najdraže?

Nemam neko posebno dragو područje u matematici, ali najbolje mi idu algebra i geometrija.

Kako bi opisao sebe u tri riječi?

Predan, zabavan, pametan.

Osjećaš li ljubomoru svojih vršnjaka zbog postignutog uspjeha?

Ne osjećam ljubomoru svojih vršnjaka zbog postignutog uspjeha, zapravo, oni su sretni zbog mene.

Voliš li sport? Koji posebno?

Volim igrati nogomet.

Postoji li neki školski predmet koji ti slabije ide?

Pa... kad bih morao birati, bio bi to tehnički.

Koju srednju školu priželjkuješ upisati?

Želio bih upisati MIOC
(*Prirodoslovno-matematička gimnazija*).

Što si u horoskopu?

Ja sam rak u horoskopu.

ruksake na putu natrag. A kada bih došao kući, pogledao bih neki špijunsko-humoristični film.

Što bi ponio na pusti otok?

Na pusti otok ponio bih pribor za preživljavanje.

Kakve filmove voliš? Koji ti je najdraži?

Moji najdraži filmovi su oni humoristični, špijunki i dokumentarni. Moj najdraži film je *The spy next door*.

Darijan sa svojim razredom i mentoricom Nelicom Mitov

Imaš li brata ili sestru? Kako se slažete?

Imam stariju sestru, ona ima 20 godina. S njom se uglavnom dobro slažem, no ponekad zna šefovati pa mi tada i nije najdraža.

Kako bi izgledao tvoj savršen dan?

Prvo bi s izviđačima otišao na Mosor (svake godine kada planiramo otići na Mosor padne kiša pa ne možemo) u Zvjezdano selo. Tamo bismo igrali izviđačke igre poput igre otimanja zastava. Zatim bih napravio robota koji bi nosio naše

Koji ti je najdraži glumac ili glumica?

Moj najdraži glumac je Jackie Chan.

Što voliš jesti?

Volim jesti manistru sa sirom, štrudel od sira, sir pomiješan s jajima... uglavnom sve što ima sira u sebi.

Imaš li kućnog ljubimca?

Trenutačno nemam nekog kućnog ljubimca, no imao sam vodene kornjače, kuniće...

DUBRAVKO JELAČIĆ BUŽIMSKI

Dubravko Jelačić Bužimski

U listopadu ove godine posjetio nas je zagrebački pisac i književnik Dubravko Jelačić Bužimski, čije je djelo *Sportski život letećeg Martina* na stalnom popisu naše lektire. Nakon ovog inspirativnog književnog druženja postali smo bogatiji za jedno predivno iskustvo. Pisac nam je rado pričao o svoje dvije ljubavi, književnosti i filmu, o tome kako je završio pravo, ali se nikada time nije bavio, o avanturama koje je doživio putujući Europom, ali i o Martinu i njegovim pustolovinama koje je namijenio upravo nama, svojim mладим чitateljima. O tome kako njegovati čitalačku pismenost u vremenu prevlasti suvremenih medija, ali i o tome kako nas književnost čini boljim ljudima pročitajte u ovom intervjuu kojeg je književnik dao ekskluzivno za naš Mravac.

Kada ste odlučili postati pisac?

Tek sam se za vrijeme studija ozbiljno opredjelio za to. Nadobudno sam mislio da će moći paralelno studirati dva fakulteta. Upisao sam komparativnu književnost i etnologiju i studij prava. Predavanja su se kosila, u to sam se vrijeme bavio i sportom i to jednostavno više nije išlo. Zarazio sam se i kazalištem, osnovali smo glumačku družinu Histrion. Ostavio sam književnost i diplomirao pravo. Međutim pravom se nisam bavio nikad u životu, niti jedne minute. U povijesti hrvatske književnosti imate jako puno književnika koji su završili pravo, Kovačić, Vidrić, Harambašić. Bilo je drugačije vrijeme, no studirajući pravo nisam prestao čitati.

Koja vam je, od svih knjiga koje ste napisali, najdraža?

To je kao da vas pitaju koje dijete najviše volite. Teško je reći. Govorimo sada samo o ove tri knjige jer ja sam puno toga pisao, kazališne drame, televizijske drame, feljtone i serije. Od ove tri knjige najlakše sam pisao prvu. Bio sam opušten, imao sam volju za pisanje, kćer mi se rodila. Tu knjigu sam napisao s lakoćom, vjerojatno zbog tog jer sam tu ideju jako dugo imao u glavi i onda je to jednostavno eksplodiralo i izašlo iz mene. Ovu zadnju knjigu sam pisao s puno više muke. Pišući tu knjigu, napravio sam grešku što sam napisao nekih 60-ak stranica, prekinuo to zbog nekih obaveza i kasnije nisam mogao nastaviti pisati. Stalo je. Nisam imao inspiracije, silio sam se, shvatio sam da to ne valja i počeo sve ispočetka. Prisilio sam se da ponovno pišem isti tekst, ali da se polako upuštam i uvlačim u tu atmosferu. Tada je uspjelo. Tu knjigu sam pisao puno duže. Trebao bih reći da mi je ta knjiga najdraža jer čovjek obično voli one stvari oko kojih

se namuči jer ih više cijeni, no neću praviti razliku pa će reći da su mi sve tri knjige drage.

Što biste sada, da možete, promijenili u sadržaju romana?

Postoji scenarij u kojem sam promijenio sadržaj tog romana i u njemu nisam ubio papagaja. Uvijek su mi predbacivali zašto sam ga ubio. Da imam šansu pisati tu knjigu ispočetka vjerojatno to ne bih učinio, ali onda sam imao razloge jer je trebao jaki motiv za sve ono što djed poslije napravi pa je to ispalо tako. Sada mi se čini da sam trebao biti milosrdniji prema papagaju.

Znate li kako će knjiga završiti prije negoli je počnete pisati?

Imam maglovit kraj, ali sve drugo, gdje će moj junak završiti, s kim će se sresti, kroz što će sve proći to ja u početku pisanja ne znam. Pisanje je avantura u nepoznato u kojoj je jedini oslonac mašta. Ona se ne smije rasplinuti, moraju se poštovati određene zakonitosti u pisanju, mora se opravdati poneki događaj s nekim drugim događajem, a naravno sve to mora biti nekome zanimljivo. Naravno da postoje neke knjige koje su pisane teškim jezikom, no to ne znači da su nezanimljive ako su nama nerazumljive. Ja sam pisao i ravnao se u odnosu na moje potencijalne čitatelje i nisam to htio podcijeniti ni u jednom trenutku. Pisao sam u vrijeme kada još nije bilo interneta, to je knjiga iz vremena Guttenberga. Još sam uvijek vjeran i zaljubljen u knjigu kao medij. Vidim veliku prednost interneta, ali moram priznati da roman ne bih mogao pročitati na zaslonu kompjutera jer je kompjuterski zaslon hladan medij i nema toplinu koju ima knjiga. Zaslon odlično služi za informacije iz svijeta, za dopisivanje s nekim, ali za književnost teže.

Imate li kakve savjete za mlade književnike ili za nekoga tko bi htio postati pisac?

Književnost je umjetnost riječi kojima čovjek pokušava odgovoriti na neka pitanja koja muče

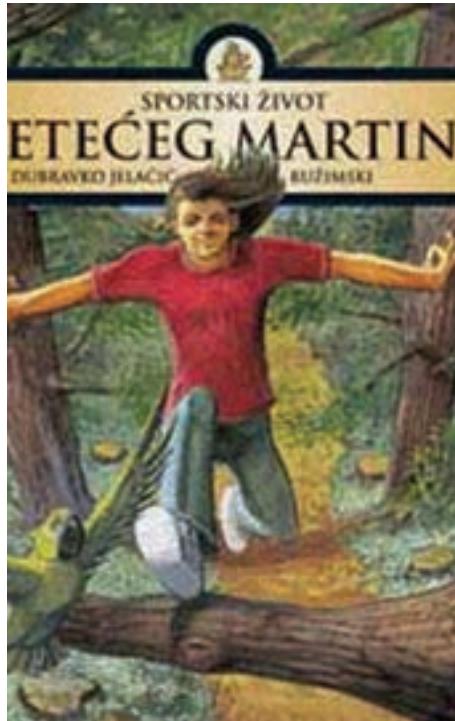
Knjige "Balkanska mafija" i "Martin protiv CIA-e i KGB-a"

njegovu dušu, a onda želi to izraziti u formi literaturе. Dvije stvari su užasno važne: strpljenje i upornost. Čovjek treba vjerovati u ono što radi i biti otvoren prema mnogo toga. Ima toliko krasnih, talentiranih ljudi koji nisu uspjeli, no to ne znači da su bili loši. Evo reći ču vam jedan primjer iz svjetske književnosti. Pisac koji je napisao roman Jules et Jim, Henri Pierre Roché, tek je u poznim godinama napisao tu krasnu knjigu. Imate pisce koji su pisali mlađi i sagorijeli u mladosti poput francuskog pjesnika Rimbauda. Treba naprosto vjerovati u ono što želiš i imati određeno strpljenje. Nitko ne može jamčiti nekakav uspjeh. Danas književnost ne poprima veliki publicitet. Zato imamo i knjige Nives Celzijus i Vlatke Pokos. Puno je lascivnosti i intime, a ljudi su vojaieri i vole zaviriti u tuđe živote i onda to postane zanimljivo. Svaki čovjek u svom životu ima nekakav sadržaj koji bi nekome mogao postati interesantan.

Što vi volite čitati u slobodno vrijeme?

Volim esejestiku, suvremeni roman koji u sebi ima političke dimenzije i konotacije. Volim humoristične romane ako su dobro napisani, nije to lako napisati. Volim i povjesni roman. Nekoć sam se znao opredjeljivati pa sam čitao samo češke pisce, recimo Kunderu koji je veliki pisac, čitao sam Škoreckog, Hrabala. To su sve pisci koji su imali fantastične priče i mene je to oduševljavalо. U zadnje vrijeme nekako volim čitati kratke priče. Izuzetno zanimljiva spisateljica koja je ove godine dobila Nobelovu nagradu, Alice Munro, ima jako lijepe priče. Jedna njezina knjiga, Služba,

Knjiga "Sportski život letećeg Martina"

družba, prošnja, ljubav, brak je zbirka krasnih priča. Jako volim pročitati dobar kriminalistički roman. Izuzetno dobar pisac je Norvežanin Jo Nesbo. Jeste čuli za njega? No nisam znao da je i odličan roker, voda jedne rock grupe. On je svoj prvi roman napisao pod pseudonimom i kad je dobio nagradu za njega nitko nije vjerovao da je to on napisao.

Kako biste motivirali mlade danas da više čitaju knjige?

Knjiga je nešto lijepo što može pružiti zadovoljstvo duši. Bez obzira što ne može

riješiti nijedan problem, ali može možda malo smiriti neke unutrašnje tenzije. Čovjek se prepusti jednom svijetu koji je malo nestvaran, kojeg nema, ali je lijep. Knjiga u kojoj mogu naći neki sadržaj, koja smiri moje srce, ispunji znatižljom moju glavu, koja me razveseli naprosto me učini boljom i plemenitom osobom. Ne mora to biti samo knjiga, ali sada ipak razgovaramo o književnosti. Može to biti i film. Isto tako postoji nešto što me isprazni, isprazni me od bilo čega zato jer je glup sadržaj i ništa ne nosi. Takve trenutke izbjegavajte i posvetite se onima koji vas ispunjavaju i vidjet ćete da se osjeti razlika. Vi ćete osjetiti razliku jer će vaši kriteriji, ono po čemu ćete vi početi mjeriti stvari oko sebe biti točni. Neće vas više nitko moći zavarati s nekakvim lakinim sadržajima. moći će vam reći, vi ćete ga strpljivo poslušati i otici svojim putem tražeći ono što vi vjerujete da je dobro. Dobra knjiga, kao i dobra umjetnost, je neka vrsta zaštitne membrane koja vas štiti od banalnosti svakodnevног života koje su nebitne i od kojih se čovjek ne može zaštiti.

GLAGOLJICA

GLAGOLITIC ALPHABET

MANUŠKI PROJEKTI

Tijekom ove školske godine ostvarili smo dva zanimljiva projekta u kojima su kroz različite aktivnosti sudjelovali učenici i učitelji naše škole.

Kravata - najljepša priča o Hrvatskoj

Na prijedlog učiteljice razredne nastave Jasminke Jozipović prvo polugodište obilježio je projekt „Kravata-najljepša priča o Hrvatskoj“. U sklopu toga projekta provedene su različite aktivnosti s ciljem promoviranja kravate kao hrvatskog nacionalnog simbola. Vrhunac događanja bilo je samo obilježavanje Dana kravate 18. listopada kada je na pročelje naše škole instalirana velika kravata, dar Academie Cravatice.

AC je neprofitna ustanova koja se bavi proučavanjem, čuvanjem i unapređivanjem kravate kao pokretne hrvatske i svjetske baštine. Pedagoginja Vesna Grubić i pripravnica Maja Luklijaš održale su radionicu vezivanja kravate nakon koje je uslijedilo natjecanje u vezivanju, a prva tri mesta osvojili su učenici sedmih razreda: Lovre Radić, Roko Marić i Marin Tvrđić koji su za nagradu dobili kravate. Povjesna grupa održala je prezentaciju Povijest kravate nakon koje je održan kviz znanja o kravati. Pobjednica je učenica Tina Smoljan koja je također nagradena, pogăđate-kravatom. Učenici su svojim radovima s motivima kravate ukrasili školske panoe. Brojni mediji su popratili ova događanja u našoj školi.

Drugi projekt „Glagoljica-starohrvatsko pismo“ koji smo pokrenuli na prijedlog učiteljice razredne nastave Jelice Balić provodit ćemo i sljedeće školske godine. U sklopu toga projekta osmisli smo niz aktivnosti kroz koje će učenici i učitelji naučiti pisati glagoljska slova i na taj način očuvati to staro pismo od zaborava.

U sklopu ovog projekta, učenici povjesne i novinarske grupe i učitelji posjetili su Pustinju Blaca na otoku Braču gdje se nalazi glagoljaški samostan, između ostalog opremljen bogatom

knjižnicom i velikim teleskopom. Na Braču smo posjetili srednju Klesarsku školu u Pučišćima. S ravnateljem škole, gospodinom Tonćijem Vlahovićem, dogovorili smo suradnju na izradi kamene ploče s glagoljskim natpisom koja će u budućnosti krasiti prostore škole.

Tijekom prosinca pozvali smo u goste umirovljenog profesora Slavka Kovačića koji je na našem Učiteljskom vijeću održao zanimljivo predavanje o podrijetlu glagoljice.

U drugom polugodištu u sklopu povijesne grupe proveli smo radionicu pod naslovom Ispisivanje glagoljičnih listina u kojoj su učenici osmih razreda vježbali lijepo pisanje glagoljice.

Povjesna i likovna grupa pripremaju igrokaz pod naslovom Sveta Braća kojega ćemo premjerno izvesti 16. svibnja kada nam u goste dolazi profesorica Jelena Vignjević s Učiteljskog fakulteta u Zagrebu. Profesorica Vignjević će u našoj školi održati dva predavanja i dvije radionice vezano za naš projekt o glagoljici. Naše vrijedne učiteljice pripravnice Petra i Tina rade na izradi scenografije i kostima za igrokaz Sveta Braća. Ostvarili smo i suradnju sa splitskom umjetnicom Lucianom Škabar koja s učenicima likovne i povijesne grupe uz pomoć pripravnice iz povijesti Petre Diklan Blažević izrađuje trodimenzionalna glagoljična slova koja će biti postavljena kao mobili u prostore škole. Sve pod budnim okom naše učiteljice likovne kulture.

U sklopu likovne radionice pod vodstvom učiteljice Ane Pletikosić i pripravnice, kiparice Tine Rade izradili smo u glini odljev ploče s glagoljskim natpisom prema kojem će učenici srednje Klesarske škole iz Pučišća isklesati ploču od bračkog kamena ispisani tim starim hrvatskim pismom. Učiteljice Ana i Tina izradile su prekrasan nacrt ploče koji nas je sve oduševio te se radujemo danu kad će ploča stići sa Brača u našu školu.

Sve navedene aktivnosti bilo bi nemoguće ostvariti bez naših učenika koji svim srcem sudjeluju u njima, a to su: Valentina Biloš, Luka Gisdavčić, Anja Metikoš, Franko Vrdoljak, Antonio Gusić, Matea Gazibara, Mirta Kardum, Nenni Goleš, Karla Ujaković, Niko Anzulović Mirošević, Tin Šegvić, Karla Jonjić, Paola Jelovac i drugi.

Od starog pisma do novog prijateljstva

Kroz projekt o glagoljici nastojimo ostvariti međunarodnu suradnju. Na prijedlog učiteljice likovne kulture Ane Pletikosić projekt smo nazvali „OD STAROG PISMA DO NOVOG PRIJATELJSTVA” („Through old script to new friendship“). Projekt smo prijavili Erasmus+

projekt odobren, s aktivnostima započinjemo već 1. rujna 2014. koje će potrajat sve do 2016. godine. Takoder moramo spomenuti učiteljicu engleskog jezika Danijelu Erceg koja je marljivo radila na prevodenju našeg projekta na engleski jezik i bila naša glavna veza i koordinatorica s europskim partnerima.

Ovim projektom želimo pojačati interes učenika za povijest, stara pisma, korijene pismenosti na drugačiji način: kroz međunarodnu suradnju, potičući međukulturalni dijalog, korištenje stranog jezika i korištenje suvremene IKT tehnologije tj. prezentirajući povijesnu temu učenicima na jedan novi, interesantan, dinamičan i na novoj tehnologiji temeljen način. Korištenje

digitalne tehnologije se potiče na nivou učenika, ali i učitelja koji će spremnije odgovoriti potrebama učenika 21 stoljeća. Projektom se potiče korištenje stranog jezika svih studio-nika (i nastavnika i učenika) i podizanje svjesnosti o važnosti višejezičnosti i učenju stranih jezika jer će se sve aktivnosti izvršavati kroz suradnju i komunikaciju s partnerom. Želimo podići svijest učenika, nastavnika, lokalne, ali i šire zajednice o važnosti međunarodne dimenzije obrazovanja, o cijelom europskom prostoru kao prostoru brojnih mogućnosti za cjeloživotno učenje, za stjecanje kompetencija kroz različite programe mobilnosti i

partnerstva. Projektom se potiče razvoj kreativnosti, timskog rada, ali i poduzetničkih te organizacijskih vještina kroz suradnju sa partnerom u realizaciji svih aktivnosti.

Ako naš projekt dobije zeleno svjetlo očekuju nas brojna putovanja na kojima ćemo upoznati kulturu, povijest i običaje drugi europskih naroda.

programu EU koji financira Projekte za mobilnost, usavršavanje i partnerstvo u obrazovanju. Našoj školi kao koordinatorici i nositeljici projekta javile su se škole iz Poljske, Turske, Grčke, Rumunjske i Portugala.

Trenutačno čekamo na odobrenje, a rezultat ćemo saznati početkom kolovoza. Bude li

KRAVATA

Najljepša priča o Hrvatskoj

U ovoj školskoj godini, na prijedlog naše učiteljice Jasminke Jozipović, odlučili smo da jedan od naših glavnih projekata bude Kravata - Najljepša priča o Hrvatskoj. Pretpostavljam, pogadate zašto baš kravata!

Uz ime određenog naroda često vežemo narodne simbole, nešto po čemu je taj narod poznat u cijelom svijetu. Službeni simboli su zastava i grb. Neki narodi prepoznatljivi su i po nečemu drugom. Primjerice, pizza je talijansko nacionalno jelo, kilt je tradicionalna odjeća u Škotskoj, a povjetrenjačama i tulipanima u svijetu je poznata Nizozemska.

Osim službenih hrvatskih državnih simbola, grba i zastave, postoje i drugi simboli po kojima smo mi Hrvati prepoznati u svijetu. Svi su čuli za Dubrovnik, srednjovjekovni biser Sredozemlja. Svake godine stotine tisuća turista posjećuje taj grad. Prepoznati smo u svijetu i po nogometnoj reprezentaciji Vatrenima i njihovim kockastim dresovima. Naša reprezentacija se proslavila brojnim uspjesima na međunarodnim natjecanjima.

Posebno mjesto među hrvatskim nacionalnim simbolima pripada kravati. Hrvati nisu „patentirali“ kravatu, ali su zaslužni za njezino širenje u Europi u 17. stoljeću. To danas tvrdi najvjerdostojnija enciklopedija na svijetu – Encyclopædia Britannica!

Ponosne kolegice

U njoj piše da je riječ „cravat“ nastala od Crabate, Cravate, Croatian (Hrvat) i prvi put se pojavila u 17. stoljeću, točnije 1656.g.

Isto potvrđuje i prva enciklopedija koju su izdali francuski prosvjetitelji još u 18. stoljeću.

Obzirom da kravata potječe od Hrvata, Hrvatski sabor je 2008. g. donio odluku da se 18.

Pobjednici u vezivanje kravate

listopada proglaši Danom kravate. Toga se dana različitim svečanostima obilježava Dan kravate u Hrvatskoj i u svijetu.

Veselo društvo

Kratka povijest kravate

Hrvatski vojnici s prostora Vojne krajine sudjelovali su u Tridesetogodišnjem ratu (1618.-1648.), vjerskom sukobu katolika i protestanata. Hrvatske postrojbe borile su se na prostoru Francuske pa su Francuzi uočili zanimljive rupce koje su svezivali u čvor oko vrata. Nakon završetka rata Hrvati su ostali u službi francuskog kralja Luja XIV. i činili specijalnu vojnu postrojbu Royal Cravates. Francuskom kralju Luju XIV. svidio se taj modni detalj te je i on počeo nositi kravatu. Prije pojave kravate kao modni detalj oko vrata nosio se uškrobljeni ovratnik koji je bio neugodan za nošenje. Kao što se vidi na slici, prve kravate nisu nalikovale na današnje, bile su čipkaste i trebalo je puno vremena i umijeća sobara za njihovo vezivanje. Luj XIV. je toliko zavolio taj modni detalj da je na dvor imao svoga službenog kravatara koji mu je svakoga dana nudio nekoliko kravata na izbor. Kako je francuski dvor diktirao modu, francusko plemstvo je počelo nositi kravatu po uzoru na kralja.

U posljednje vrijeme hrvatski povjesničari se sve češće bave istraživanjem prošlosti kravate. Tijekom tih istraživanja, otkrili su da je kravatu nosio veliki dubrovački pisac Ivan Gundulić i prije kralja Luja XIV. o čemu svjedoči piščev portret iz 1622. g.

Karlo II., engleski kralj koji je jedno vrijeme bio u progonstvu u Francuskoj, uočio je kravatu kao modni detalj koji Francuzi rado nose. Kada se iz progonstva vratio u Englesku, sobom je ponio jedan primjerak koji su Englezi rado prihvatali, tako je kravata osvojila i Englesku.

Do početka 19. stoljeća, kravate su bile bijele boje, a Englezi su uveli šarene.

Za današnji izgled kravate zaslužan je Amerikanac, Njujorčanin Jesse Langsdorf. On je bio proizvođač tekstila koji je izumio nov način krojenja kravate: od tri komada tkanine skrojio je kravatu kakva je uobičajena danas. Na taj je način olakšao vezivanje kravate i omogućio industrijsku proizvodnju tog modnog detalja.

Vezivanje kravate

Vjerojatno ste bili u prilici da nekome pomognete vezati kravatu i vjerujem da vam nipošto nije bilo jednostavno. Naime, u teoriji postoji čak 85 mogućnosti vezivanja kravate. Najpopularniji način zove se Windsorski čvor koji je izumio vojvoda od Windsora.

Za početnike u vezivanju kravate donosimo prikaz jednog od najjednostavnijih čvorova koji se zove knez Borna.

Psihologija kravate

Ne biste vjerovali, ali i psihologija se često bavi kravatom. Jedan je ugledni talijanski pisac izjavio: Da je Freud (slavni psihoanalitičar) gledao

Knez Borna, jedan od najjednostavnijih čvorova

kravate svojih pacijenata, ne bi imao potrebu da mu pričaju svoje snove.

Naime, danas svjetski psiholozi smatraju da prema obliku, boji i dizajnu kravate mogu „pročitati” karakterne crte svojih pacijenata odnosno nositelja kravate. Donosimo neka zanimljiva opažanja:

- » prugasti uzorci odaju snažnu osobu i volju za moći
- » zelene kravate odaju konzervativne osobe
- » točkaste uzorke nose osobe koje žele svima ugoditi
- » upadljive kravate svjedoče o ekscentričnosti
- » crne kravate govore o zatvorenosti osobe

Simbolika kravate

I za kraj smo ostavili ono najvažnije, a to je pitanje: Što kravata simbolizira? Odgovor na ovo pitanje otkriva tko smo mi, mi od kojih kravata i potječe.

Kravata simbolizira:

- » civilizacijsku vrijednost slovode i odgovornosti
- » otmjenost i kulturu odijevanja
- » ljudsko dostojanstvo i ljudsku svijest
- » svečanost i slavlje
- » uspješnost i poslovni duh

Obzirom na sve rečeno, možemo biti ponosni na kravatu kao svoj nacionalni simbol jer ona prenosi svijetu samo najbolje poruke o našem narodu. Zato smo naš projekt nazvali KRAVATA – NAJLEPŠA PRIČA O HRVATSKOJ.

Mali podsjetnik: 2013.g. obilježavamo deset godina od instalacije kravate na pulskoj Areni. Taj su događaj popratile velike televizijske kuće poput CNN-a, što je pomoglo promidžbi Hrvatske u svijetu kao domovini kravate.

Vezivanje kravate

GLAGOLJICA

- STAROHRVATSKO PISMO -

Putevima glagoljaša

krenula je škola naša...

U sklopu našeg projekta GLAGOLJICA-STAROHRVATSKO PISMO posjetili smo pustinju Blaca na otoku Braču. U najudaljenijem dijelu otoka na mjestu kojem je teško pristupiti i s mora i kopna, između neba i zemlje smjestio se čudesni glagoljaški samostan.

klavirom, zvjezdarnica, pčelinjak, oružarnica, tiskara... Za ne vjerovati, od vinskog podruma do zvjezdarnice, sve je tu! Od zemlje se živi, ka zvijezdama stremi!

U početku su preživljavali tako da su svoje proizvode mijenjali za ono što im je bilo nužno. Bavili su se vinogradarstvom, maslinarstvom, stočarstvom, imali su staklenik s agrumima i

Pučišća

Bježeći iz Poljica pred Turcima Osmanlijama, 1551.g. dvojica glagoljaških svećenika našli su utočište na južnim obroncima Vidove gore, između Milne i Bola. U prvo vrijeme nakon dolaska u Pustinju Blaca koristili su za stanovanje špilju Ljubitovicu. Uskoro marljivim radom glagoljaša i težaka nastat će čudesni samostanski kompleks u stijeni. Na relativno malom prostoru, na nepristupačnom mjestu, nalazi se mnoštvo prostorija najrazličitije namjene. Spomenut ćemo samo neke: crkva Blažene Djevice Marije od Uznesenja, knjižnica s preko 10 000 naslova od kojih se većina odnosi na astronomiju, škola, skladišta, cisterna, soba s bečkim koncertnim

pčelinjak. Zajednica je bila usmjerena na polodjelske radove o čemu svjedoče brojni sačuvani alati poput željeznog pluga, žrvnja ili skladišta s velikim drvenim škrinjama u kojima su se čuvali plodovi, primjerice suhe smokve. S vremenom su počeli trgovati te su svoje ulje i vino izvozili preko Trsta sve do Beča.

Zanimljivo je da u samostanu nikad nije boravilo više od šestorice svećenika glagoljaša. Upravitelji samostana dolazili su uglavnom iz tri poljičke obitelji: Martinović, Nemčić i Milićević. U polodjelskim radovima pomagali su im brojni težaci, također Poljičani, poslove su obavljali za stan i hranu.

Samostanska zajednica svojom djelatnošću doprinosila je lokalnoj zajednici. Školu u samostanu, koja je osnovana u 18. st., pohađala su djeca iz okolnih zaseoka Obršja, Dragovoda i Smrke. Pred početak Drugog svjetskog rata školu je pohađalo pedesetak učenika.

Neizbrisiv trag u povijesti ovoga mjesta ostavio je zadnji upravitelj Nikola Milićević mladi (1923.-1963.g.). Zahvaljujući svom stricu Nikoli Milićeviću starijem, također upravitelju Pustinje Blaca, studirao je astronomiju na Sveučilištu u Beču. Vraća se u domovinu i dolazi na mjesto upravitelja samostana nakon stričeve smrti. Svećenik, zaljubljenik u zvjezdarnstvo kupuje veliki teleskop (težak oko 900 kg) kojega doprema na Brač. Dvije bračke mule uz veliki napor ponijele su teleskop s obale uz strmu stazu do samostana. Teleskop je bio instaliran u samostansko dvorište i zahvaljujući njemu don Milićević je otkrio dva kometa i jedan asteroid u zviježđu Gušterice. Ne smijemo zaboraviti da je don Milićević bio i

ljubitelj glazbe. Naravno, na žalost one dvanaestorice težaka koji su morali klavir dopremišten iz Beča ponijeti ga s obale istom onom strmom stazom do samostana. Ipak, glagoljaši nisu steđeli vino, čak su 45 mješina popili težaci dok su tijekom 8 sati nosili klavir težak 400 kilograma.

Čudesno osamljeno mjesto, uraslo u kamenu vrlet, skriveno u mirisima divljih trava i česmine, ostavlja nas bez daha. Mali djelić bogatstva

koje se krije unutar samostanskih zidina čine bečki pijanino, knjižnica u kojoj se nalaze znanstveni časopisi Sveučilišta Harvard, koji su sve donedavno redovito stizali na adresu Pustinje Blaca, rijedak primjerak gramofona iz 19. stoljeća sa skladbom Marseljeze, kolekcija satova u kojoj se ističe londonski zidni sat iz 17. stoljeća... Vrlo brzo shvaćamo da je ovo mjesto sve, samo ne osamljeno. Ono je nevidljivim nitima duhovnosti i znanja povezano s čitavim svijetom.

Glagoljica

Glagoljica je staroslavensko pismo nastalo u 9. stoljeću. Ime pisma dolazi od staroslavenske riječi glagoljati što znači govoriti.

U prošlosti su postojale tri vrste glagoljice: trokutasta, obla i uglata. Mi Hrvati uglavnom smo pisali uglatom koja se zbog toga zove i hrvatska glagoljica.

Većina znanstvenika smatra da je njezin izumitelj učeni čovjek po imenu Konstantin (Ćiril) rođen u Solunu 826./7.g., drugom po veličini grada u Bizantskom Carstvu (današnja Grčka). Konstantin je umro 869.g. u Rimu.

Rastislav, knez Veliko Moravske (današnja Češka), zatražio je od bizantskog cara da mu pošalje misionare koji će širiti kršćansku vjeru u njegovoj državi. Bizantski car poslao je učenju braću, Konstantina i Metoda. Braća su 863.g. krenula na put. Prije putovanja Konstantin je izumio novo pismo-glagoljicu pomoću kojeg je preveo svete knjige s grčkog jezika na slavenski.

Glagoljica je s vremenom prihvaćena među slavenskim narodima: Česima, Bugarima, Makedoncima, Rusima, Hrvatima. Zbog toga su Sveta Braća štovana diljem slavenskog svijeta sve do naših dana. Papa Ivan Pavao II. progglasio ih je 1980. godine suzaštitnicima Europe. Europska unija je 2013. godine izdala kovanicu od 2 eura sa likovima Svete Braće.

Zašto je glagoljica važna za Hrvate?

Svi slavenski narodi osim nas Hrvata napustili su glagoljicu do 12. stoljeća i počeli koristit druga pisma, cirilicu ili latinicu. Iako je upotreba latiničnog pisma na tlu Hrvatske starija od upotrebe glagoljice, u razdoblju od 12. do 16. stoljeća glagoljica je gotovo potpuno istisnula

latinicu. Posebno je 14. stoljeće–stoljeće procvata glagoljice.

Na glagoljici su zapisane prve hrvatske riječi, najljepše rukom pisane knjige u Hrvata, prvi hrvatski zakonik, prva tiskana knjiga, prva hrvatska početnica, prva opća povijest svijeta u Hrvata.

Najstariji glagoljski spomenici na tlu Hrvatske uklesani su u kamen u 11. stoljeću. Većina njih nalazi se na prostoru Istre i Kvarnera. Poznatiji su Valunsa ploča, Plominski natpis, Krčki natpis, Grdoselski natpis i „dragi kamen hrvatskog jezika“ – Bašćanska ploča.

Prvi rukom pisani glagoljski zapisi sačuvani su iz 10. stoljeća, znači 150 godina nakon smrti Konstantina (Ćirila), izumitelja glagoljice. To su Kijevski listići, tekst koji je služio misionarima u pokrštavanju stanovnika Veliko Moravske. Kao jedan od najstarijih glagoljskih rukopisa koji je nastao na tlu Hrvatske smatra se Kločev glagoljaš iz 11. stoljeća koji predstavlja zbornik propovijedi i zanimljiv je po nacrtanim malim hobotnicama na marginama.

Misali su knjige tekstova koji se čitaju za vrijeme mise. Zbog brojnih lijepo ukrašenih inicijala i prekrasnih minijatura izdvojiti ćemo dva rukom pisana misala: Misal kneza Novaka i Misal Hrvoja Vukčića Hrvatinića.

Za povijest Splita jako su važne minijature Hrvojeva misala jer prikazuju neke dijelove grada s početka 15. stoljeća: zidine Dioklecijanove palače i zvonik Svetog Duje. To su ujedno najstariji prikazi Splita u povijesti. Misal se danas čuva u Istanbulu u Topkapi Sarayı muzeju gdje je dospio kao ratni pljen zbog dragim kamenjem bogato ukrašenih korica.

Osim rukom pisanih knjiga, na glagoljici su se sačuvali i graffiti. Jedan od zanimljivijih je onaj napisan na zidu crkve svetog Jakova u Barbanu iz 16. stoljeća: „Ako srce ne moli, zaman jezik flafoli. To pisa Ivan Žilin kad biše sit smokava suhi(h).“ Ivan nam poručuje da srce i razum moraju sudjelovati u molitvi. Jedino tako će biti uslišane naše molitve, kao što je Bog uslišao njebove te se on najeo suhih smokava.

Čuvanje od zaborava

Glagoljicu trebamo sačuvati od zaborava jer je ona dio našeg nacionalnog identiteta. Mi Hrvati po glagoljici smo prepoznatljivi. Jedini smo narod koji se tim pismom služio tisuću godina. Prve riječi na hrvatskom jeziku napisane su glagoljicom, prvi hrvatski zakonik, prva početnica... Redci glagoljice čuvaju jezik naših predaka. Ministarstvo kulture Republike Hrvatske donijelo je odluku 7. veljače 2014. godine da Umijeće čitanja, pišanja i tiskanja glagoljice uvrsti u Registar nematerijalnih kulturnih dobara RH.

Dragica Reljić

NATJECANJA

Županijsko natjecanje iz geografije

Državno natjecanje

Matematika

Darijan Gudelj, 6. razred – 1. mjesto (*N. Mitov*)

Lidrano

Školski list "Mravac" sudjelovao je na Državnoj smotri (*I. Dadić*)

dr. sc. Srećko Listeš, viši savjetnik za hrvatski jezik uručuje priznanje uredništvu našeg školskog lista

Županijsko natjecanje

Povijest

Andela Mia Jeličić, 8. razred – 8. mjesto (*D. Reljić*)

Anja Krstulović, 8. razred – 12. mjesto (*D. Reljić*)

Nika Matić, 7. razred – 6. mjesto (*D. Reljić*)

Ivana Matijašević, 7. razred – 8. mjesto (*D. Reljić*)

Hrvatski jezik

Matea Sušić, 8. razred – 10. mjesto (*T. Domić*)

Matematika

Darijan Gudelj, 6. razred – 2. mjesto (*N. Mitov*)

Duje Perković, 5. razred – 2. mjesto

(*L. Havranek-Bijuković*)

Geografija

Klara Goreta, 6. razred – 3. mjesto (*J. Šaškor*)

Lidrano

Matea Gazibara, 7. razred – 1. mjesto (*I. Dadić*)

"Mravac" – 1. mjesto u kategoriji školskog lista

Školsko sportsko društvo "Manuš" 2013./2014.

Sportski uspjesi

STOLNI TENIS

1. mjesto u Splitu, 1. mjesto u županiji i 3. mjesto u regiji: Vjeko Dimić, Duje Vladović, Borna Vulić, Josip Žunić

RUKOMET

3. mjesto u Splitu: Duje Vladović, Renato Marjanović, Marin Blažević, Damir Kulenović, Ante Zekan, Vjeko Dimić, Duje Franić, Daniel Dadić, Jan Bakić, Andrija Polić, Luka Budiša

ŠAH

3. mjesto u Splitu: Antea Benzon, Dora Krolo, Nora Soldo, Klara Lancchi, Laura Ančić

STRELJAŠTVO

3. mjesto u Splitu: Mihovil Biloš, Leo Olujić, Ante Zekan, Dino Glavaš

Dan sporta

ŠTAFETNA TRČANJA (1. mjesto)

1.c, 2.a, 3.c, 4.c, 5.b, 6.a, 7.a, 8.b

NOGOMET (1. mjesto)

1.c, 2.a, 3.a, 4.c, 5.c, 6.a, 7.a, 8.c

GRANIČARI (1.mjesto)

2.a, 3.b, 4.c, 5.a, 6.a, 7.c, 8.b

Šahisti OŠ "Manuš"

EKSKURZIJA

Veliki tabor: Fjaka nakon mukotrpog uspona

Varaždin: Vjeko, Dama i Duje

Krapina: U društvu primitivaca

Krapina: Momci, ja ostajem s vama

Kad ćemo u disco

Ništa mi neće ovi dan pokvariti

UŽIVANCIJA NA SNIJEGU

Ove zimske praznike prove-
la sam u Nassfeldu, skijali-
štu na granici između Italije i
Francuske. Mjesto me oduše-
vilo, što zbog 110 kilometra
staza, što zbog ljubavnosti
i gostoprимstva lokalnih ljudi
koji su navikli da većinu gosti-
ju čine Hrvati. Nassfeld je po-
seban po tome što, iako je na
ostalim skijalištima u blizini
bilo jako malo ili nimalo pri-
rodnog snijega, tamo ga je bilo
i više nego dovoljno.

Obzirom da skijam od svo-
je treće godine, bila sam na
mnogim skijalištima, ali Nassfeld će mi zasi-
gurno ostati u sjećanju kao jedno od najbo-
ljih. Priroda je veličanstvena, staze su izvrsne
te ima puno hotela s raznim sadržajima i za one
koji ne skijaju. Okolna sela su idilična i prepuna

Nassfeld danju

planinskih kućica kojima veseli zimski ugodaj dolazi još više do izražaja.

Skiarena Nassfeld Hermagor, kako glasi puno
ime skijališta, odredište je za obitelj, ali i za od-
mor s prijateljima zbog svoje raznolike ponude.

Ima dovoljno hotela i apartma-
na, škola skijanja dostupna je
svima koji žele poraditi na svo-
jim skijaškim vještinama, a na-
večer se organiziraju raznovr-
sne aktivnosti za sve one koji
se žele dodatno zabaviti.

Za vrijeme svog odmo-
ra jedva sam čula njemački jer
većinu turista čine Hrvati, a i
većina osoblja također dola-
zi iz Lijepe Naše, ali i Italije. U
svakom slučaju, Nassfeld me
oduševio te se nadam da ću ga
opet posjetiti, uživati u skijanju
i prirodi.

Andela Mia Jeličić, 8.c

Nassfeld noću

KAMP REAL MADRID

Prošlog ljeta bio sam s prijateljem Lukom u kampu Real Madrida u slovenskim Brežicama. Brežice su malo mjesto pored termi Čatež. Na put smo krenuli tri dana ranije kako bismo se malo zabavili i opustili u termama. Uživali smo u bazenima, toboganim, masažama i noćnim klubovima. U Brežice smo svako jutro putovali autobusom. Trenirali smo dvaput dnevno vodenim trenerima Real Madrida. Bili smo podijeljeni u grupe po godištima.

Jutarnji trening imao je tri dijela, jedan trener bi nas podučavao tehnici, drugi koordinaciji, a treći šutiranju. Nakon treninga morali bismo pojesti voće, a zatim u autobus na ručak. Prehrana sportaša mora biti raznolika pa je takav bio i naš ručak. Iza jela odmarali bismo do popodnevnog treninga. Podijelili bismo se u četiri ekipe i igrali turnire. Treninzi su bili jako zabavni i kvalitetni. Odmarali smo na bazenima, a potom večerali.

Duje i nogometna ekipa

Zabavljali bismo se igrajući stolni tenis i stolni nogomet. Pri kraju večeri smjeli smo se družiti do određenog vremena, a onda na počinak. Tako su izgledali dani u kampu. Odlično sam se zabavio, stekao puno prijatelja iz različitih zemalja i video kako se trenira nogomet u jednom od najboljih klubova na svijetu.

Duje Vladović, 8.c

Zagrijavanje

Trening

S TATOM U RIMU

Iako Rim nije bio sagraden u jednom danu, gotovo sve nje-gove zanimljivosti kao što su: Koloseum, Vatikan, Panteon, Španjolske stepenice, bazilika svetog Petra, Piazza Navona, Fontana di Trevi itd. možete razgledati samo u pet dana. Ja sam u Rim krenula avionom. Sa mnom je putovao moj tata. To je putovanje bilo turističke prirode. Letjeli smo od pri-like 45 minuta. Bila je predivna zvjezdana večer pa smo tata i ja krenuli u razgledavanje. Sasvim slučajno, došli smo na veliku Fontanu di Trevi. Koju je dizajnirao Nicola Salvi 1732. nadahnut rim-skim slavolucima. Da bih poštovala tradiciju, u fontanu sam bacila 30 centi. Ako je praznovjerje točno, opet ću se vratiti u Rim. Na putu do hotela shvatili smo da se nalazimo jako blizu Porte Pie, vrata rimskeih zidina iz 1870. Ujutro smo

Andeoska tvrđava

odmah otišli na misu u Vatikan. Misa se održava u podne svake nedjelje. Kao mjesto gdje je sve-ti Petar ubijen mučeničkom smrću i pokopan, Vatikan je postao rezidencija papa koji su ga na-slijedili. Odluke koje su se tamo donosile obliko-vale su sudbinu Europe, a velika bazilika svetog

Bocca della verità

Koloseum

Petra privlači hodočasnike cijelog kršćanskog svijeta. Osim Svetog Petra, papinske palače obuhvaćaju i Vatikanske muzeje u kojima je stvarno predivno. Ti veliki muzeji jedni su od najvažnijih na svijetu. Uz dodatne zanimljivosti, Michelangelovu Sikstinsku kapelu sa slikom Stvaranje Adama, tu su također i Rafaelove sobe koje su zbog svojih zbirki klasičnih skulptura najljepši muzej u Rimu.

Položaj Vatikana kao države unutar države potvrdili su Lateranski ugovori iz 1929., a to je obilježeno gradnjom nove ceste Via della Conciliazione koja vodi od Bazilike Svetog Petra do Andeoske tvrđave, spomenika daleko turobniye povijesti. Ova papinska tvrđava i zatvor, izvorno izgrađena kao mauzolej cara Hadriana, sudjelovala je u mnogim žestokim borbama za kontrolu nad gradom.

Tata i ja krenuli smo dalje. Došli smo na Piazzu Navonu. Meni se odmah svidjela zbog glazbe uličnih svirača i slikara.

Fontana di Trevi

Uočila sam neobičnu fontanu. Na njoj su bila četiri čovjeka koja su predstavljala četiri velike rijeke. Sutradan smo otišli do Koloseuma. Nisam bila u njemu, ali sam uživala gledajući tu ogromnu gradevinu. Taj najveći amfiteatar dao je sagraditi car Vespazian 72. godine na močvarnom terenu jezera Neronove palače Domus Aurea.

Tata i ja svugdje smo išli pješke, bili smo jako umorni pa smo se hladili sladoledom.

U Rimu mi se najviše svidio Panteon, hram rimskega bogova koji je u srednjem vijeku postao crkva, a danas jedan od simbola grada. Simbol Rima su i Španjolske stube koje ljeti krasi predivno cvijeće.

Odlično smo se zabavili, nadam se da će opet posjetiti Rim.

Panteon

Iva Jukić, 5.b

VIKEND U BEČU

Povratak u školu nakon trotjednog odmora svi-ma nam je teško pao. Učenje, školske obveze i još koješta slično činilo me depresivnom ove tmurne kišne zime.

Ali, jednog dana dočekala me je vijest da za vikend moja obitelj i ja putujemo u Beč.

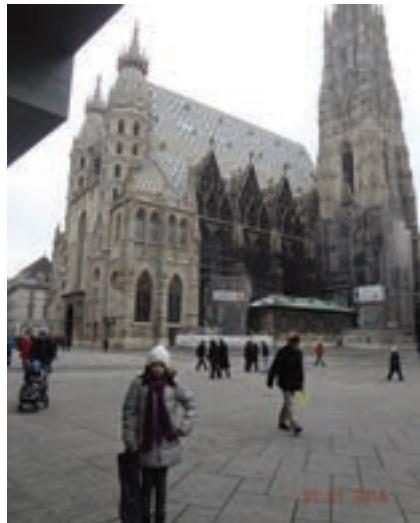
Nakon prvog uzbudjenja i šoka te neizmjerne radosti, tata je po drugi puta toga dana odgodio put. Osjećala sam se kao da me je netko polio kantom hladne vode.

predsjednika Republike Austrije. U Hofburgu su smješteni znanstveni instituti, nacionalna knjižnica te svjetski poznati muzeji.

Najviše me se dojmio Muzej carice Sisi gdje sam vidjela haljine koje je nosila.

Poslije toga uslijedila je moja najdraža aktivnost, kupovina!

Pogled na šarene izloge ulice Stephansplatz me zadivio. Tu šopingu nije bio kraj.

Katedrala svetog Stjepana

Samostan Melk

Vjenčanica carice Sisi

Nakon cijelog tjedna neizvjesnosti, suza i moljakanja tata je konačno pristao pa smo krenuli.

Nakon devetosatne vožnje i užasnih vremenskih uvjeta stigli smo u Beč.

Već mi se na prvi pogled svidio. Umorni i gladni ušli smo u prvi restoran i nije nam se baš posrećilo. Pretjerano ljubazni konobari uspjeli su mi servirati tjesteninu s vrućim indijskim papričicama.

Slijedeće jutro krenuli smo u obilazak ove prekrasne europske metropole.

Posjetili smo Hofburg, kompleks palača u središtu Beča, to je službena rezidencija

Poslijepodne je bilo rezervirano za posjet ulici Mariahilferstrasse dugoj oko 2 km do nje smo došli podzemnom željeznicom koja je za mene bila sasvim nešto novo.

Slijedećeg dana uputili smo se prema Donjoj Austriji u malo mjesto Melk udaljeno 80 km od Beča. Posjetili smo jedan od najljepših i najstarijih benediktinskih samostana na svijetu smještenom uz Dunav.

Nakon tri divna dana provedena u Beču morala sam se vratiti u Lijepu Našu gdje sam se konačno ugrijala nakon niskih bečkih temperatura.

NOVI NASLOVI U ŠKOLSKOJ KNJIŽNICI

Dubravko Jelačić Bužimski

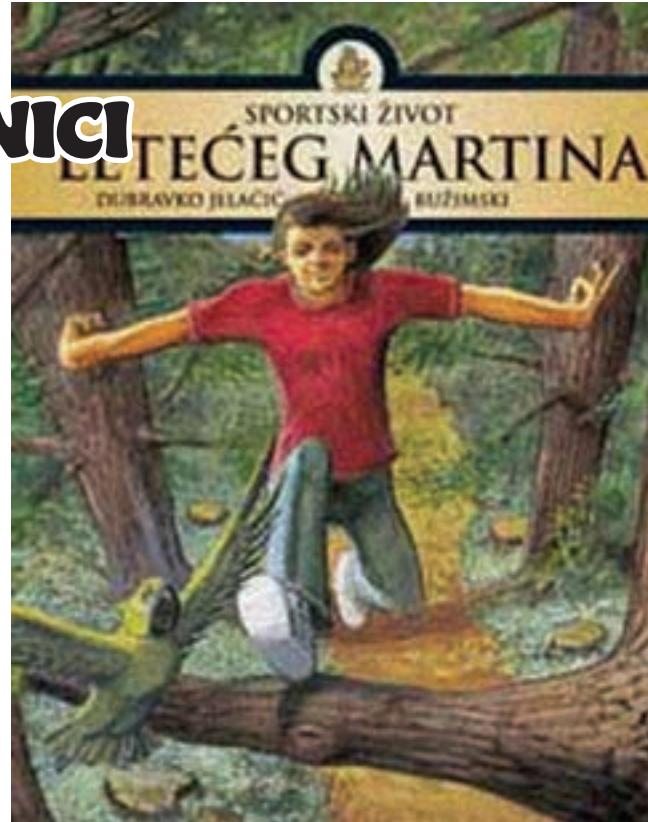
Sportski život letećeg Martina

Knjiga Dubravka Jelačića Bužimskog prati život šesnaestogodišnjaka Martina koji sa svojim djedom živi u skromnoj kućici. Često sa svojim papagajem Falastaffom odlazi u šumu gdje se zabavlja skačući u vis i u dalj. Jednog dana dok je skakao u šumi potajno ga je promatrao Dabo iz Državnog centra za fizičku kulturu te je shvatio da Martin svojim skokovima obara svjetske rekorde. Dabo ga zbog njegovog talenta počinje nagovarati da prisustvuje Svjetskom atletskom kupu no Martin ga odbija. Dabo ne odustaje te ga na sve načine pokušava prisiliti da se predomisli.

Ova mi se knjiga jako svidjela jer govori o ljepoj, ali i onoj ružnoj strani sporta. Najviše mi se svidio obrat na kraju knjige jer je bio nepredvidiv.

Martin protiv CIA-e i KGB-a

Nakon što su prošle dvije godine od spoznaje da može letjeti, sedamnaestogodišnji dječak Martin živi mirno zajedno sa svojim djedom. Jednoga dana Martin prima poziv Rusa Silnikova u kojem mu on nudi stipendiju za prestižno sveučilište. Nakon razgovora sa Silnikovom Martin shvaća da je Silnikov zapravo pripadnik KGB-a, a ne čovjek sa sveučilišta, no tad već bude prekasno jer ga ovaj silom otme i odvede u Moskvu. Silnikov od Martina zatraži da on uz pomoć svoje sposobnosti letenja ubije pripadnika CIA-e, njegovog protivnika, te ga ucjeni otmicom njegove djevojke Veronike. Martin, zabrinut zbog Veronike, pristaje obaviti zadatak. Te večeri Martina probudi doušnik CIA-e te ga spasi od Silnikova. Nakon dugog puta, Martin susreće najvećeg Silnikovog neprijatelja- Amerikanca Conollya, jednog od glavnih ljudi CIA-e. Zahvaljujući njemu, Martin susreće Veroniku i saznaće da ona nije ni bila oteta.

Sportski život letećeg Martina

Martin protiv CIA-e i KGB-a

Florence Nightingale (1820.-1910.)

DAMA SA SVJETILJKOM

Vjerojatno ste čuli za damu sa svjetiljkom, Florence Nightingale kao utemeljiteljica modernog sestrinstva doprinijela je da svijet u kojem živimo bude ljepše i udobnije mjesto za sve nas. Po mnogočemu ovdje je riječ o izuzetnoj ženi!

Florence je rođena 1820.g. u Firenci u Italiji, kako joj samo ime kaže. Rođena je u obitelji bogatog i uglednog engleskog veleposjednika. Kao pripadnici visokog društvenog staleža Engleske 19. stoljeća, njezina uloga u društvu bila je strogo definirana i prije rođenja. Sve što se od Florence očekivalo bila je dobra udaja i majčinstvo.

Tvrdila je u nekoliko navrata da je osjetila Božji poziv pomagati ljudima te je posjećivala bolesne u njihovim domovima. Njezini roditelji i sestra bili su šokirani izjavom da želi postati njezavateljica. U 19. stoljeću to zanimanje nije bilo primjereno za žene njezinog staleža. Ustanove u kojima se pružala zdravstvena njega bile su

Florence Nightingale

prepune siromašnih ljudi u dronjicima i alkoholičara te nisu bila mješta poželjna za boravak pripadnica nježnjeg spola. Njezini roditelji su se toj ideji žestoko odupirali te su inzistirali na njezinoj udaji.

Ipak, Florencina upornost urođila je plodom i roditelji su popustili. U 31. godini dobila je roditeljski blagoslov te odlazi u Njemačku, u Kaseirwerth gdje je završila tečaj za medicinske sestre. Po povratku u Englesku radila je u privatnoj bolnici za žene. Uskoro je započeo Krimski rat (1853.-1856.) koji će unijeti velike promjene u život Florence Nightingale.

Prihvatala je zadatak kao glavna medicinska sestra predvoditi 38 sestra koje su poslane iz Engleske na Krim kako bi pomogle ranjenim vojnicima. Za ženu s prostora zapadne Europe trebalo je puno hrabrosti uputiti se na takvo daleko putovanje. One su i prve žene u povijesti koje su se kao medicinsko osoblje našle na

Florence Nightingale

ratištu odnosno u neposrednoj blizini crte bojišnice. Vojno sanitarno osoblje do tada su činili isključivo muškarci.

Kad su Florence N. i njezine medicinske sestre pristigle u blizinu Carigrada gdje su se nalazile poljske bolnice, bile su šokirane lošim higijenskim uvjetima. Na prljavom podu nalazili su se madraci na kojima su ležali ranjeni vojnici. Prostor je bio mračan, uzak, zagušljiv i bez tekuće vode. Posvuda je bilo štakora. Rane vojnika bile su otvorene zbog nedostatka zavojja. U takvim nehigijenskim uvjetima vojnici su umirali od tifusa, kolere i dizenterije. Florence i njezine sestre odmah su se prihvatile posla i započele s čišćenjem baraka, pranjem posteljine i izradivanjem zavoja. Također, Florence se potrudila da ishrana vojnika bude zdravija i

obilnija te je osigurala dopremu sanitarnih potrepština iz Engleske čiji je nedostatak bio osjetan. Higijenski uvjeti su se popravili.

Bila je potpuno posvećena ranjenim vojnicima i svake noći, sa svjetiljkom u ruci, odlazila je u obilazak i tješila ih. Zbog toga je prozvana damom sa svjetiljkom. Napisala je tisuće pisama obiteljima stradalih u kojima je izražavala suočavanje zbog njihovog gubitka.

Po završetku rata vratila se u Englesku koja ju je slavila kao najveću herionu. Namjerno je nastojala izbjegći pažnju medija i javnosti i povukla se u privatnost svoga doma. Nakon povratka dobila je od britanske vlade na raspolaganje fond, Nightingale Found u iznosu od 50 000 funti sterlinga. Novcima toga fonda 1860.g. osnovala je prvu svjetovnu školu za medicinske sestre u svijetu.

NEOBIČNA STVORENJA

**Naš planet obiluje fascinantnim životinjskim i biljnim svijetom.
Uvijek nas iznova zadivljuje svojom ljepotom i čudima. O tome svjedoči
i ovaj tekst koji nam je pripremio šestaš Filip Lovrić.**

Staklena žaba

Staklena žaba posebna je po svom prozirnom trbuhu koji izgleda kao da je staklen. To nije jedina fascinantna stvar vezana za ovo neobično stvorenje. One su također i jedna od rijetkih vrsta vodozemaca gdje se otac brine za potomstvo. Većina ovakvih žaba je svijetlo zelene boje, obično narastu oko 20-30 milimetara, a neke vrste mogu narasti znatno veće. Staklene žabe žive među drvećem i biljkama vlažnih šuma u Srednjoj i Južnoj Americi. Tokom sezone parenja žive uz rijeke i potoke gdje polažu jaja na lišće koje visi iznad vode. Ženke bježe natrag na krošnje čim izlegu jaja, a tada mužjaci preuzimaju brigu. Borave u neposrednoj blizini jaja, održavaju ih mokrim i štite od grabežljivaca.

Staklena žaba

Filipinski tarsier

Filipinski tarsier vrlo je neobična mala životinja. Jedan je od najmanjih poznatih primata, manji je od šake. Uglavnom je aktivan noću i hrani se kukcima. Narodna legenda kaže kako se ovi mališani hrane ugljenom, ali porijeklo predaje odnosi se na njihove "zamusane" nosiće jer često jedu kukce sa spaljenih komada drveta. Zbog krivolova, sječa šuma i paljenja njihova šumskog staništa ovo je ugrožena vrsta.

Filipinski tarsier

Yoda šišmiš

Ovaj šišmiš dobio je ime po liku filma Star Wars. Otkriven je nedavno na udaljenim područjima Papue Nove Gvineje. Spada u porodicu "voćnih šišmiša", onih koji jedu voće ili ližu nektar iz cvijeća. Ta vrsta šišmiša oprasjuje biljke.

Yoda šišmiš

Narval

Narval

Narval je vrsta kita kojeg zbog karakterističnih kljova nazivaju i jednorog. Možemo ga pronaći u Arktičkom oceanu, obalama Grenlanda, Hudsonovom i Baffinovim zaljevu te obalama Sibira.

Bez kljove, Narval je dug četiri do pet metara. Mužjaci teže 1,5 tonu, a ženke do 1 tonu. Glava i leđa su jako tamni, gotovo crni. Karakteristično

obilježje mužjaka je njihova kljova. Oblikuje ju lijevi sjekutić gornje čeljusti, koji se, kao vijak s navojem u smjeru kazaljke na satu probije kroz gornju usnu i može narasti do tri metra dužine i težiti 8 do 10 kilograma. Jedini drugi Zub je isto u gornjoj čeljusti i obično ne izbija van kao kljova.

Filip Lovrić, 6.c

GRADIŠĆANSKI HRVATI

Gradišćanski Hrvati

Ove školske godine, istraživačka grupa učenika osmih razreda koji uče njemački jezik radila je na projektu u kojem su proučavali život Hrvata u Gradišću. Marljivi učenici saznali su mnogo o povijesti, jeziku i običajima koje njeguju stanovnici Austrije čija je domovina Hrvatska.

U pokrajini Gradišću, Burgenlandu (austrijski naziv za Gradišće), od 16. stoljeća žive Hrvati koji su sve ove godine čuvali hrvatski jezik i običaje. Gradišćanski Hrvati su gostoljubivi te žive na području bogatom vinogradima, šumama i malenim selima.

Gradišćanskohrvatski jezik objedinjuje sva tri narječja, no najrasprostranjenije je čakavsko ili koko ga oni zovu, dolinsko. Hrvati su u Gradišće doselili prije 5. stoljeća za vrijeme Hrvatsko-Ugarskog Kraljevstva nakon kojeg je uslijedila Habsburška Monarhija, kasnije Austro-Ugarska. Sada se gradišćanski Hrvati nalaze u trima državama: Austriji (najveći broj), Mađarskoj i Slovačkoj.

Mali gradišćanskohrvatski rječnik:

- čerišnja – trešnja
- kafrčica – čaša
- jačka – pjesma
- jačiti – pjevati
- krljača – šešir
- šoljini – cipele

Poznati svećenik koji je djelovao na tom prostoru je Mate Meršić Miloradić koji je u 19. stoljeću pokrenuo Naše Novine, kojima je zasigurno pomogao očuvanju hrvatskog jezika na tim prostorima koji su bili izloženi germanizaciji i mađarizaciji.

2003. godine izdana je Gramatika gradišćanskohrvatskog jezika.

Andela Mia Jeličić, 8.c

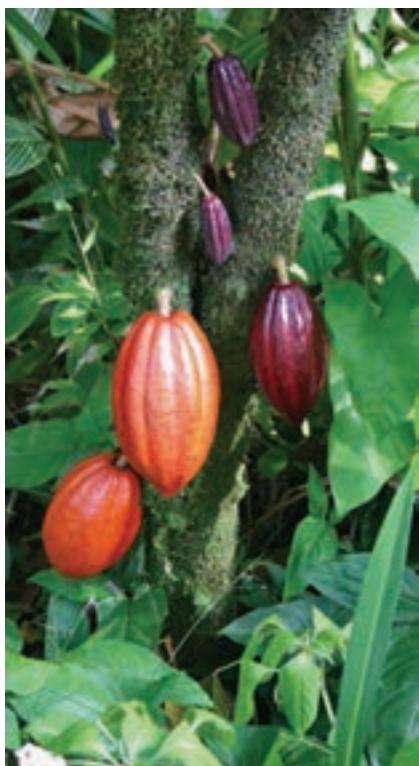

OD KAKAOVCA DO ČOKOLADE

Svi je volimo, a pitanje je koliko uopće znamo o njezinom podrijetlu. Naime čokolada se u prošlosti konzumirala isključivo kao napitak. Došla nam je iz Mexica, a sama riječ čokolada potječe iz astetskog jezika. Tu ukusnu slasticu u Europu je donio Christopher Columbus. U Europu je prištigla u obliku kakaovih bobica. Columbus ih je odnio španjolskom kralju i kraljici, ali oni nisu bili oduševljeni zato što su bobice bile iznimno gorke. Zato smatramo da je za današnji okus čokolade zaslužan Hernan Cortes koji je recept za slatku čokoladu donio u Europu s dvora asteškog kralja Montezuma. U prošlosti samo su oni najbogatiji mogli uživati u čokoladi jer je bila iznimno skupa i nije je bilo u velikim količinama. Trebali bismo biti zahvalni na čokoladi koja nam je danas više nego dostupna jer se u Europi može naći više od milijun vrsta čokolade i recepta kojima je ona glavni sastojak.

Asteški kralj Montezuma

Kakaovac...

...od kojeg se proizvodi čokolada

JESTE LI ZNALI?

- ... Azteci su smatrali čokoladu vrjednjom od zlata i srebra te su je koristili u svrhe plaćanja.
- ... Azteci su čokoladu pili isključivo s paprom.
- ... Čokoladu su smatrali božanskim pićem koje daje veliku energiju osobi koja je pije.
- ... Vjerovali su da je njihov glavni bog ukrao čokoladu iz raja i donio je na Zemlju.

ROSS LYNCH

Ross Lynch rođen je 29.prosinca 1995. godine. Američki je glumac, pjevač, svirač i plesač. Poznatiji je po svojoj ulozi u seriji Austin & Ally u kojoj je utjelovio ulogu glazbenika Austina Moonu. Glumio u filmu Teen Beach movie s australskom glumicom Maiom Mitchell. Ross Lynch ima obiteljski bend R5 i nastupa sa braćom Rikerom, Rockyem, obiteljskim priateljem Ellingtonom Ratliffom te sestrom Rydel. Ross ima još jednog brata koji nije poznat široj javnosti, zato što ne nastupa u obiteljskom bendu R5, no petnaestogodišnji brat menadžer je benda. Ross Lynch glavni je pjevač i svirač gitare u svom bendu. 2010. izdali su CD pod imenom Ready set rock koji sadrži pjesme čiji su tekstopisci Riker i Rocky i Rydel. Godine 2013. u rujnu izdali su svoj prvi album pod nazivom Louder. Ross Lynch je najavio kako sljedeće godine kreće na turneju po Europi i Aziji, a priča se kako će možda održati koncert i u Zagrebu.

Karla Leontić i Dora Krolo, 5.b

NICKI MINAJ

Onika Tanya Maraj, poznata je po svom umjetničkom imenu Nicki Minaj. Američka je pjevačica i reperica koja je postigla slavu nakon što je potpisala ugovor za Lil Wayneovu diskografsku kuću Young Money Entertainment. Često bi se zatvarala u sebe zbog svakodnevnih roditeljskih svađa. U mašti se igrala sa svojom izmišljenom priateljicom Nicki Minaj po kojoj je uzela umjetničko ime. Rođena je 8. prosinca 1982. godine u Tobagu. Poslije se preselila u Queens. Njezini poznati hitovi su: Super Bass, Starships, Moment for life, Pound the alarm, Beez in the trap i druge. Većinu svojih pjesama izvela je s: Lil Wayne, Drakeom, Rihannom, David Guettom, Kayne Westom, Gucci Maneom itd. Bila je nominirana za mnoga glazbena natjecanja.

Zorica Maroević, 7.a

MAKE YOUR MOVE

Film Make your move ili Osjeti ritam snimljen je 2013. godine, a nadahnut je klasičnom ljubavnom pričom o Romeu i Juliji. Ovaj muzikl nastao je od autora poznatog plesnog filma Step-up. Radnja muzikla odvija se u gradu koji nikad ne spava New Yorku. Priča o zabranjenoj ljubavi, ritam bubenjeva i neobični plesni pokreti učinili su ovaj film pravim užitkom za sve ljubitelje muzikla.

Trajanje filma je 110 minuta. Redatelj i snenarist filma je Daune Adler, a producirali su ga Patricia Chun i Tony Blain. Film je producirala producentska kuća CJ Entertainment.

Korejska glumica i K-pop pjevačica BoA utjelovila je preslatku Ayu. Uloga simpatičnog Donnyja pripala je glumcu i apsolutnom pobjedniku američkog Plesa sa zvijezdama Dereku Houghu. Sporedne uloge tumačili su posvada braća Aye i Donnyja, Kaz (Will Yun Lee), Nick (Wesley Jonathan).

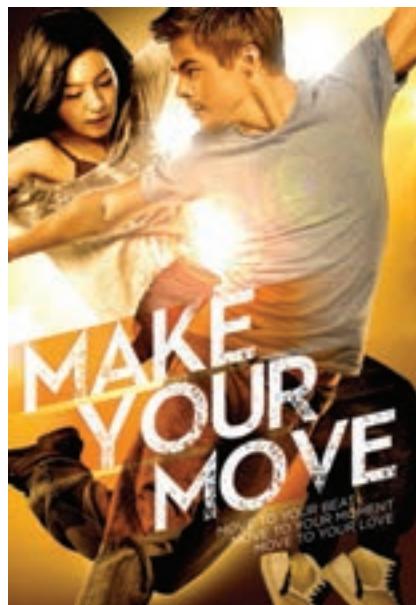
Radnja ovog filma započinje puštanjem Donnya na slobodu uz uvjetnu kaznu da ne smije napuštati državu tri mjeseca. Donny se ne može uz državati i odluči prekršiti zakon, te odlazi u New York. U New Yorku doznaće od brata Nicka da je prekinuo partnerstvo sa svojim dugogodišnjim prijateljem Kazom. Kaz i Nick

sada su najveći suparnici i konkurencija, zato što su obojica vlasnici najposjećenijih klubova u New Yorku. Donny jedne večeri upoznaje Ayu, sestru Nickovog najvećeg neprijatelja. Aya i Donny otkrivaju da imaju mnogo zajedničkog pa tako i strast prema plesu. Iako je njihova ljubav zabranjena, oni se i dalje nastavljaju viđati te njihova ljubav usprkos svim nevoljama koje su ih snašle opstaje, a Kaz i Nick se pomire.

Gledanost i potražnja filma nije bila velika, no meni i mojim prijateljicama bio je to najbolji film koji smo ikada gledale

Aya i Donny

Plakat za film Make Your Move

Karla Leontić 5.b

MAN OF STEEL

Henry Cavill kao Superman

Man of Steel ili Čovjek od čelika akcijski je film režitelja Zacka Snydera. U glavnim ulogama su Henry Cavill kao Superman i Amy Adams kao Lois Lane.

Na njegovom rodnom planetu Kryptonu dolazi do krize koja vodi smaku svijeta, a predstavnici vlasti ne žele prihvatići prijedloge Supermenovog oca (Russell Crowe) da odsele s umiruće planete. Superman odnosno Kal-El je rođen prirodnim putem, što je inače u toj civilizaciji zabranjena praksa, a njegov ga otac uoči propasti šalje daleko u svemir, na Zemlju. Dok se Supermanov planet raspada usred niza eksplozija, mali Superman letjelicom dolazi na planetu koja će mu biti drugi dom...

Redatelj kombinira sadašnjost i prošlost polako otkrivajući što se događalo nakon Supermanova dolaska. Superman je skrivao svoje nadljudske moći, ali morao ih je upotrijebiti u nekim situacijama kako bi spasio svoje bližnje. Svjestan je da se razlikuje od vršnjaka i da to mora skrivati. Zemlji se bliži smak svijeta zbog napada generala Zoda, a stvar još više zatkomplicira znatiželjna novinarka Lois Lane...

Ovaj film mi se jako svidio jer ima dosta akcijskih, ali i emotivnih scena. Drago mi je što više otkriva o Supermenovu podrijetlu. Film bih preporučila i mlađim i starijim gledateljima jer će ih ugodno iznenaditi.

Karla Ujaković, 7.a

TRIP TO ENGLAND

We had a lot of fun on our trip to England. We saw a lot of great stuff like Tower Bridge, the London Eye, Stonehenge etc. We were staying in Barnstaple with families that are included in the programme. We had to go to school almost every day so that was pretty boring. But the rest of the day was fun. After school we had some free time so we could go and eat at KFC. We had daily trips almost every day. On Sunday we didn't have any trips and we would stay with our families. On our way back we stopped in Paris. We saw the Eiffel Tower and the Notre Dame Church. That was fun. Next day we went to Disneyland. That was awesome. We tried all the rides and it was fun. If anyone wants to have the time of their life they should go to England.

Andrija Polić, 8.b

Viktor Strmo with Ivona Katunarić, teacher.

Lana i Nina Čeko

This summer was great because I was in London. We had a lot of fun in London. We spent time together but also saw sights and cultural attractions which was very interesting. I met a lot of friends and everyone was so friendly and kind. I can't describe in words how much I liked this trip and I really recommend you to visit London if you have the opportunity. I will always keep in my mind such beautiful memories and I will never forget this trip.

Nina Čeko, 8.a

Last summer I was in London. It was brilliant and I would like to go there one more time. We learned a lot of new and interesting things and met some new friends, so I definitely recommend you to go to London and to have fun!

Lana Čeko, 8.a

Lana Čeko, Anamarija Matić, Leonarda Strmo,
 Paula Mihovilović, Matea Sušić, Laura Lisica, Nina Čeko,
 Danijel Papić, Andrija Polić, Luka Botteri, Deni Gracin

I had a great time in England last summer. They say when a man is tired of London, he is tired of life, and it's really true. We went there by bus, so the journey was very long, 28 hours, but in the bus we met students from all over Croatia, so it was great. Our time spent in London was magical, we went shopping, of course, we saw a lot of popular sights and enjoyed ourselves at Starbucks. We were staying 10 days in North Devon, at our host families. We had school almost every day, and we had trips after that. The food wasn't really good. On our way to Paris, we stopped by to see Stonehenge. It was a lot smaller than I thought it'd be. The night spent in Paris was the best night in my life. The day after we went to Disneyland; a place where childhood dreams come alive. After that our trip ended. I recommend to all of you to go there!

Laura Lisica, 8.b

I really enjoyed my trip to England. I had a great time in London. We visited all popular places there and of course we went shopping. I met new people and made new friends. We stayed at family houses in Barnstaple. My host family was great and I spent really good time with them. I also liked the beach and you can see Manhattan from there which is fascinating. On the way back we went to Paris. It's the most beautiful city in the world. At the very end we went to Disneyland and had the best time ever.

Matea Sušić, 8.b

REALITY SHOWS

I'm sure you all know what reality shows are. We think of reality shows as entertaining programmes, but they don't teach us anything useful or make us smarter. Then again, some teenagers say they've learned new 'skills' watching those kinds of programmes. Well, there are both good and bad sides of reality shows, but the bad sides usually influence teenagers more. Reality shows such as: "Jersey Shore", "The Kardashians", "Big Brother" and "Toddlers and Tiaras" show the wrong qualities of life. In fact, shows like that lower people's self confidence and make them feel less worthy.

Have you ever caught yourself standing in front of the television, watching somebody's life

in a reality show and wishing your life was like that? Why haven't you tried to make it better?

Why are you still wishing to be someone else?

Jana Matošić, 7.a

Mihovil Parčina

„Du bist der beste!“

Ich bin Mihovil Parčina und gehe in die 3.c Klasse. Ich mag Deutsch und lerne schon 2 Jahre die Deutsch sprache mit den Klassen 5. a,b,c. Meine Deutsch lehrerin Mira Giljanović sagt: Danke Frau Giljanović!

Mihovil Parčina, 3.c

Farben von Deutschland

Kinderwelt - Minimundus

Meine Familie verbrachte einen Urlaub in Krapina-Spa. Wir machten einen Tagesausflug nach Klagenfurt die Stadt in Österreich. Minimundus, die kleine Welt am Wörthersee: Von dieser kleinen österreichischer Stadt kann man eine Reise um die Welt machen.

Was ist Minimundus? Es ist eine kleine Welt die Sehenswürdigkeiten. Es gibt 170 Miniaturen der weltberühmte Gebäude von einheimischen

Zagreb – die Hauptstadt Kroatiens

Wie der Titel sagt, Zagreb ist die Hauptstadt Kroatiens. Zagreb hat fast eine Million Einwohner. Ban Jelačić Platz ist die Hauptplatz, und es spielt eine bedeutende Rolle in Zagreber täglichen Leben. Die Zagreber Hauptstraße heißt Ilica. Sie ist sehr lang. Das Symbol von Zagreb ist das rote Lebkuchenherz. Aus Šestine kommt zu uns der rote Regenschirm, ein beliebtes Zagreber Souvenir. Zagreb hat viele schöne Sehenswürdigkeiten. Zum Beispiel: das Kroatische Nationaltheater, der Zagreber Dom, das Mimara-Museum, dann Markuskirche... Die Markuskirche steht am gleichnamigen Platz – Markusplatz. Marktplatz Dolac ist auch sehr beliebten. Viele Touristen besuchen ihn sehr gern und fotografieren. Ich bin nach Zagreb sehr oft gereist und dort gefällt mir sehr.

Niko Anzulović Mirošević, 6.b

Schirm

Materialien hergestellt, die jeden Besucher begeistern wird.

Interessanterweise ist die Minimundus – Züge Eisenbahnen, Schiffe, die Flüsse ... Aber alles ist verkleinert..

So sind wir in einem Tag Rom, Paris, Istanbul, Ägypten, Indien, die USA, gesehen. Auch eine Rakete abschießen und vieles mehr.

Minimundus ist eigentlich Tat eine kleine Welt. Die ganze Welt in einem Ort!

Venezia

Carnevale

Colori di Italia

CIAO!

Noi siamo le sorelle gemelle, Nika e Rahela. Frequentiamo la settima classe e studiamo italiano dalla quarta. Per noi italiano è una materia molto interessante. Quest'anno studiamo la cultura italiana. Abbiamo scritto un componimento su Venezia.

NIKA: Io sono stata a Venezia due anni fa. Ci sono stata con la mia famiglia. Abbiamo viaggiato in macchina e siamo stati a Venezia tre giorni durante il Carnevale. Abbiamo visitato i suoi palazzi, canali, piazze, ponti e ponticelli. I Veneziani si muovono per la città con gondola. Anche noi abbiamo fatto un giro per la città in gondola. Mi ricordo il gondoliere. È stato un uomo molto simpatico. Ci ha parlato della storia veneziana. È stato molto, molto interessante.

RAHELA: Io ho visitato Venezia due anni fa con la mia mamma, il mio papà e le mie sorelle. È stato un viaggio meraviglioso. Venezia è famosa per il suo Carnevale. Gli uomini vengono a Venezia vedere il Carnevale. Ho visto delle bellissime maschere. La più bella maschera è stata un vestito portato da una donna. La donna ha portato il parco divertimenti. È stato fantastico! Raccomando a tutti di visitare Venezia durante il Carnevale. Non vedo l'ora di andare a Venezia di nuovo.

Nika i Rahela Matić, 7.b

KOLIKO SMO NAUČILI O GLAGOLJICI?

Okomito:

1. velika oslikana početna slova
2. ime kralja čije ime se spominje na Bašćanskoj ploči
3. misal u čijim se minijaturama nalaze najstariji prikazi Splita
4. knez Veliko Moravske koji je pozvao bizantske misionare
5. jedan od dvojice opata koji je klesao Bašćansku ploču
6. izumitelj glagoljice, kada se zaredio uzeo ime Ćiril
9. pisača podloga koja se izradivala od ovčje kože
10. papa koji je u Rimu primio Svetu Braću i odobrio slavensko bogoslužje
15. grad u kojem su rođena Sveta Braća
17. grad u kojem se čuva Hrvojev misal
18. mala slika ili crtež kojima se ukrašavaju zaglavljla knjiga ili početna slova

Vodoravno:

5. prva tiskana knjiga u Hrvata
7. malo selo u Lici, moguće mjesto tiskanja Misala po zakonu rimskog dvora
11. geometrijski lik u koji se mogu ucrtati sva glagoljska slova
12. knjige tiskane od izuma tiskarskog stroja 1455. do 1500. godine
13. otok na kojem je pronađena Bašćanska ploča
14. Konstantinov brat, njegovi učenici su stigli u Hrvatsku
16. staroslavensko pismo nastalo u 9. stoljeću
18. knjiga tekstova koji se čitaju za vrijeme mise
19. vrsta glagoljice koja se naziva i hrvatska

Vodoravno: 5. Misal po zakonu rimskog dvora; 7. Kosinj; 11. rozeta; 12. inkunabule; 13. Krk; 14. Metoda; 16. glagoljica; 18. misal; 19. uglasta; *Okomito:* 1. inicijali; 2. Zvonimir; 3. Zvonimir; 4. Rastislav; 6. Držha; 8. Konstantin; 9. pergamenta; 10. Hadrijan; 15. Solun; 17. Istanbul; 18. minijatura

Osmosmjerka

S	E	A	A	P	I	J	E	S	A	K
U	R	LJ	K	V	I	R	I	I	A	I
N	O	P	O	U	E	O	N	R	T	T
C	M	L	T	N	L	V	A	R	A	I
E	A	A	I	P	I	I	R	A	E	T
V	O	V	R	R	J	NJ	B	D	NJ	A
O	N	O	P	R	E	K	O	A	A	Z
N	T	E	N	I	P	R	C	Z	R	H
Š	A	LJ	E	N	I	P	R	C	Z	H
I	L	O	N	A	Č	N	U	S	I	A
K	Z	P	T	I	L	P	S	C	I	R

MORE	PLAVO
VALOVI	SUNČANO
SUNCOBRANI	LIJEPO
SUNCE	IGRANJE
PIJESAK	RAB
LETTO	KIT
SAT	KRK
ZADAR	VIR
SPLIT	PREKO
HVAR	SIR
KIŠNO	RAT
ROVINJ	ZLATNO
LUKA	POLJE
PRITOKA	SUZA

Rješenje:

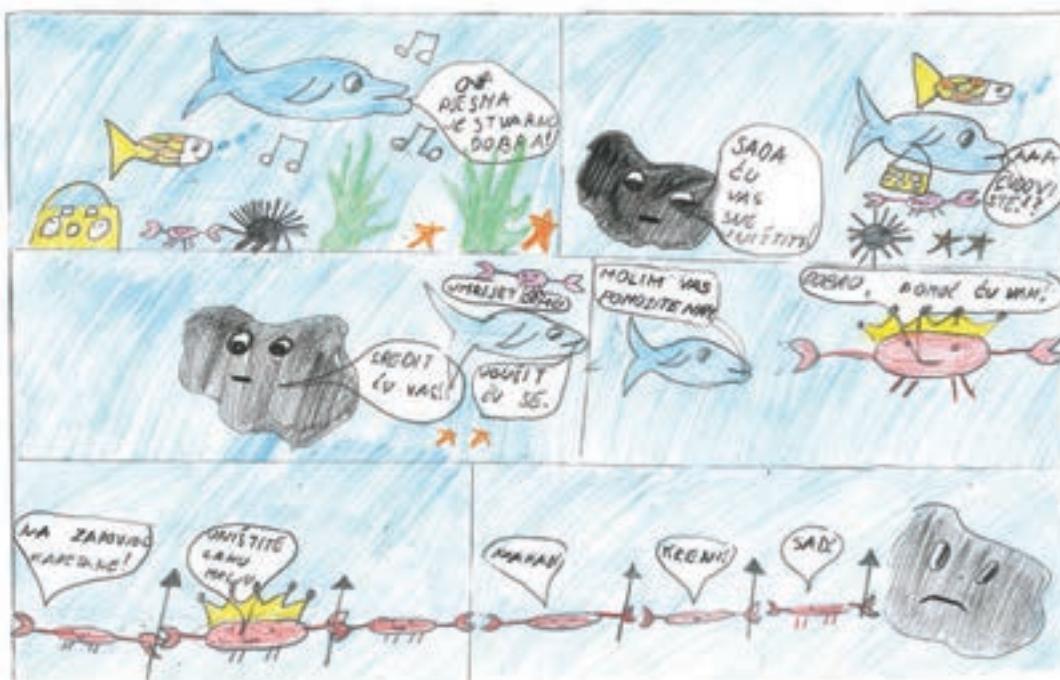
Sudoku

2	3			6	4	1		7
	7		5	1				4
8	4	1		2				
					4	5	2	
	9					3		
4	2	6						
			3		2	7	5	
7			8	5		1		
3	2	1	9		4	6		

		7		9	4			
	5	4	6	3		8	9	
		1				7	5	
7	2	5	9		3	6	8	1
6	9				2			
9	6		8	2	3	1		
4			4	6		9		

PROBLEMI S NAFTOM

IMPRESSUM

MRAVAC, list učenika OŠ Manuš, Split
Broj 6, lipanj 2014.

NAKLADNIK
OŠ Manuš, Vukovarska 11, 21000 Split

GLAVNA UREDNICA I VODITELJICA
Ivana Dadić, prof.

UREDNIŠTVO
Stella Blažević, Iva Jukić, Dora Krolo, Karla Leontić,
Lea Talia Meić (5. b)
Filip Lovrić (6. c)
Nenni Goleš, Mirta Kardum, Matea Gazibara, Zorica
Maroević, Jana Matošić, Lana Jukić Peladić, Lana Mrčala,
Klara Jelača Karla Ujaković, Klara Bruna Tomić (7.a)
Andela Mia Jeličić, Ante Zekan (8.c)

LIKOVNA UREDNICA
Ana Pletikosić, prof.

FOTOGRAFIJE
učiteljice, internet

GRAFIČKA PRIPREMA
Martina i Luka Vidoš

NASLOVNICA
Fotografija, obilježavanje Dana kravate

NAZADNICA
Kolaž fotografija, Dan sporta

TISAK
Školska knjiga, Zagreb

NAKLADA
800 primjeraka

WEB
<http://www.os-manus-st.skole.hr>

manus

www.os-manus-st.skole.hr